

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah šte. 3.

Št. 8. V Ljubljani, 30. aprila 1899. Leto XVI.

Obseg: Drevesni koli in privezovanje na nje. — Zakaj reja prasičev mnogokrat ne uspeva. — Gnoj in gnojenje. (Dalje.) — Na-prava drevesnic za gozdne rastline. — Krmljenje z oljnimi tropinami. — O gnojenju z apnom. — Odvracanje vran od mladih setev. — Škodljivi vpliv porjavelih posod na mleko in na surovo maslo. — Razne reči. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Listnica uredništva. — Tržne cene. — Inserati.

Drevesni koli in privezovanje na nje.

Pri nas je v sadjarstvu še mnogo zboljšati, kajti, kamor se ozremo, najti je še vse polno pomanjkljivosti.

Koliko se je že svetovalo, koliko poučevalo, koliko pisalo, in vendar kako redkokrat se med drugim vidi pravilno na kol privezano mlado drevo. Bodi nam dovoljeno zopet enkrat o tem pisati. — Za razvitek dreves kol sploh ni dober, a ker mora biti, naj bo tak, ki drevesu malo škoduje. Kol drevesu toliko več škoduje, kolikor je debelejši, zato ne rabi debelejših kolov kakor so potrebni. Škoda, ki jo učini debel

kol, obstoji v tem, da na eni strani obsenči deblo, vsled česar se deblo na obsenčeni strani zaradi pomanjkanja zraka in svetlobe slabeje razvija, kar da povod raznim boleznim debla in pa da se drevo nagne, oziroma skrivi, kakor hitro mu kol vzameš, in sicer toliko bolj, kolikor

obširnejša je krona. Kol naj bo proti vrhu vedno tanjši, in ob navadnih razmerah zadostuje na vrhu 5 cm debelosti.

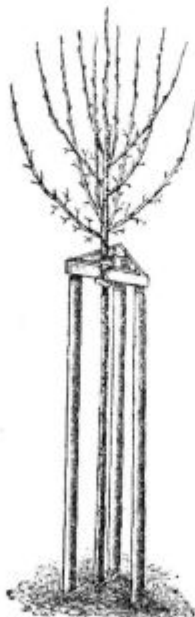
Dober kol je raven ter gladek in seveda iz zdravega lesa. Kadar si kol dovolj globoko v zemljo zabil,

odreži ga kakih 5 cm pod prvo vejo. Pri nas se splošno vidi velika napaka, da sega kol še med veje. Če kol sega med veje, kar za trdnost i tako nima prav nobenega pomena, potem se ne da preprečiti drgnjenje vej ob kol, kar naredi rane, ki so pričetek raku ali smoliki. Pravilno je drevo privezano na kol, kakor kaže podoba 16. Zoper tako vez, če je vdejan med deblo in kol podložek iz mahu, slame, sena, ali kaj enakega, ni nič reči. Zadostujeta ena ali dve vezi. Francoski sadjarji zametujejo vez v obliki ∞ (osmice), ker pravijo, da taka vez drevo zadrigne, in kadar veter drevo maje, se obdrigne lub.

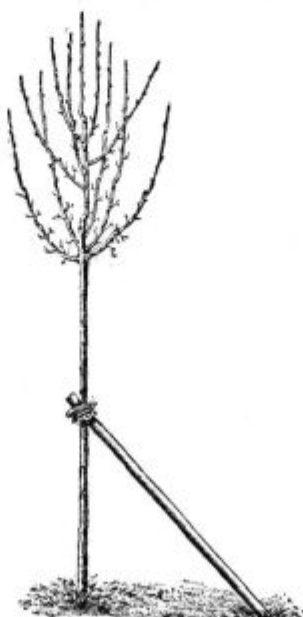
Povsodi tam, kjer se je bati poškodovanja drevja

Podoba 16.

Podoba 17.

Podoba 18.

Podoba 19.

po vozovih, plugih, živini itd., je priporočeno drevesu dati tri kole, kakor kaže podoba 17. Posamezni koli naj se v zemljo zabijejo, nekoliko poševno, kakih 30 cm proč od drevesa, zgoraj naj se pa s tremi latami zbijajo. Če je deblo ravno in je je treba le kvišku držati, potem zadostuje, kole tako zabiti, da je mogoče drevo k eni lati privezati (glej podobo 17.).

Vez, kakeršno kaže podoba 18., sicer ni pravilna, a vedno je ni zametavati, zlasti tedaj ne, če je pravilno izvršena. V navadnih slučajih taka vez le deblo kvišku drži, kar največkrat zadostuje, in če je drevo skrbno privezano h kolu, ima to veliko prednost, da tak kol ne obsenčuje debla. Slaba stran te vezi je pa med drugim težko obdelovanje zemlje okoli drevesa, zlasti ob košnji, oranju itd. Po krajih s hudimi vetrovi, kakor na pr. v Vipavi in na Krasu, koder burja redno razsaja, se redno vidijo tako privezana drevesa. Resnično je, da tako poševno, a pravilno prirejen kol deblo zanesljiveje drži proti burji kakor navpičen kol, kar je naravno, a če burja zlomi navpični kol z deblom vred pri tleh, zlomi tudi lahko, čeravno teže, deblo nad mestom, kjer je privezano. Pravilna vez za te kraje bi bil tudi prav postavljen navpičen kol, katerega bi potem podprli s takim poševnim kolom. Še bolje bi bilo, rt navpičnega kola pritrditi na burjino stran z žico, ki bi bila v zemlji zaklinjena.

Za drevje, ki je ravno ter koniško vzgojeno in dovolj močno, da samo sebe nosi, zadostuje tudi vez, ki jo kaže podoba 19., a ne pomaga več, kakor da drevo kvišku drži.

Kakor je razvidno iz navedenih podob, je povsodi tam, kjer je drevo privezano, podložek, ki služi v ta namen, da je med kolom in deblom prostor, vsled česar kol nikdar ne poškoduje debla. Da je pa podložek krog in krog drevesa, je pa zato, da tudi vez ne poškoduje debla.

Šibka in zlasti kriva drevesa je seveda treba z več kakor z dvema vezema privezati. Pri takih drevesih je potrebno toliko vezij, da se deblo vravna.

Zakaj reja prasičev mnogokrat ne uspeva.

Večkrat sem že slišal tarnati: „Pri svinjah pa res ni sreče; človek se muči in trudi, a nazadnje vender nič ne priredi. Moji ščetinci so bili sicer spočetka izvrstni; bili so zadostno rodovitni, lepe zunanjosti in slednjič so se dovolj hitro debelili, toda v treh letih so se popolnoma izpremenili. Postali so majhni, tanki, slabi, dobili so prefine kosti, izkratka, vse telo je postalo prenežno in prešibko. Prasice mi skoté po 2, 3 k večjemu 4 pujske, ali pa se celo ne ubrejijo. Najbolj me pa še togoti to, da sem kupil plemenske prasiče za drag denar po nagovoru in vsled posredovanja kmetijske družbe. Jaz ne razumen, zakaj priporoča družba tako pasmo (sorto), ktera ni za naše kraje prav za nič. Človeku res ne kaže nič drugega, kakor s tistimi potegniti, ki pravijo, da „gospôda“ ne ve in ne zna, kaj je kmetu dobro in koristno.“

Le počasi, prijatelj, nikar se prenačljiti! Samo nekoliko potrpljenja, morda to zadevo skupno razvzlava. Bodi prepričan, da ti je c. kr. kmetijska družba tako gotovo priskrbelo izvrstno svinjsko pasmo, kakor sigurno si se ti pregrešil, ker si jo, sicer nevedoma, po krivem obrekoval. Da so se tvoje svinje v treh letih tako izprevrgle, temu si bržkone sam kriv. Morda jih napačno vzrejaš, ali jih menda preslabo krmiš, pre-

malokdaj čediš, morda imaš nepripravne in nezdrave svinjake.

Na take in enake ugovore mi utegneš odgovoriti: „Vse to je pri meni v najlepšem redu. Piča je dobra in zadostna, svinjaki so pravilni in zdravi, a tudi na snago gledam, kolikor mi je le mogoče.“

Dobro, to je prav! Ali midva vender nisva še gotova. Kakor sem se prepričal, znaš ti sicer svinje gleštati in jih umno držati, ali meni se zdi, da razumeš premalo o plemenitvi ali razplodbi. Ti si pokvaril svoje prasiče menda iz tega vzroka, ker si jih plemenil v sorodstvu. Samca si spuščal namreč k samičici, katero je on sam zaplodil; za staro svinjo si odločil merjaščka, katerega je sama skotila; plemenil si samce in samičice ene in iste skotitve, izkratka, vse tvoje svinje so v najbližjem krvnem sorodstvu.

„To je resnica, tako sem ravnal“, pritrdiš mi na moja razlaganja. In glej, baš plemenitev v sorodstvu je tista velika napaka, zaradi ktere so tvoji prasiči oslabei in se popačili.

Omeniti mi je torej nekoliko o sorodni plemenitvi v obče. Sorodna, osobito krvnosorodna reja pokvari v nekoliko letih vse svinje posameznega gospodarja, da, pohabi vso svinjsko čredo vse vasi. Kako vender to? Prav lahko! En gospodar redi mrjasca, a vsi drugi vaščani vodijo k njemu svoje samice. Ko postane prasič že prestar, ali ko ga zakoljejo, odberó za pleme njegovega mladiča, vnuka ali pravnuka; tako se zgodi, da so si v kratkem času vse vaške svinje po krvi sorodne. In baš plemenitev v sorodstvu, osobito v krvnem sorodstvu, je za svinjerejo jako nevarna; krvna razplodba ne škoduje nobeni drugi domači živali toliko, kakor svinjskemu rodu. Svinje se zvržejo vsled krvnosorodne plemenitve že v tretjem, ali če ne v tretjem, pa prav gotovo v četrtem kolenu. Kakšni so nasledki sorodne plemenitve? Rodilna moč se od kolena do kolena pomanjšuje in naposled ugasne popolnoma. Svinje 3. ali 4. kolena po uvedbi sorodne plemenitve skoté le prav majhno število pujskov, dočim se one poznejših kolen niti ne ubrejijo. Zakaj vender ne? Zató, ker so samčeva in samičina spolovila, oziroma rodila tako izpremenjena, da se ne morejo oploditi. One prasice, ki so postale breje, zvržejo kaj čisto ter imajo razven tega še premalo mleka. Dalje povzroči sorodna razplodba, da postaja naraščaj od kolena do kolena daljšega in drobnejšega vratu, tanke kože ter finih in skoro prozornih ušes. Pujski pridejo tako slabotni na svet, da večkrat zbolé, ali celó poginejo. Oni so na videz sicer dobro rejeni in lepi, toda klaverni, leni, sploh nimajo pravega življenskega ognja. Nekoliko časa sicer prav dobro sesajo in se tudi lepo razvijajo, toda siski se jim kmalu pristudijo, vrh tega dobe drisko, izstop črevesa, krče, napenjanje, na rep pritisne snet, in končno — poginejo. A oni prasci, ki ostanejo pri življenju, pa zaradi prefinega, prešibkega, prenežnega telesa ter zaradi izredno tankih kostij ne donasajo toliko in takšnih dohodkov, kakeršne bi lahko. Končno še omenim, da izmre in da mora sčasoma poginiti vsaka vsled krvnosorodne plemenitve oslabela svinjska čreda, ako ni o pravem času primerne pomoči.

Kako pa se zboljša potomstvo neplodnih, prefinokostnih, izkratka, oslabeledih svinj? To dosežemo z osveženjem krvi. Za pleme si je namreč nabaviti tujega mrjasca, kateri pokvarjenim samicam ni soroden. Ali vender ni potrebno, da izvira samec od druge, različne, tuje pasme; on sme pripadati tisti pasmi kakor samice, samo v sorodstvu (v zlahti) jim ne sme biti.

Vse današnje svinjske pasme, tudi angleške, so nastale vsled križanja. Dandanes plemenijo seveda angleške prasiče čisto, t. j. brez tuje primesi, ker so dosegli z njimi že vrhunec dovršenosti. Tudi ti moraš posnemati izkušene Angleže, ako hočeš v svinjereji napredovati, ako hočeš svoje premoženje povečati. Ko postanejo domače svinje vsled vpliva izvrstnega mrjasca za užitek že prav dobre, takrat pusti križanje in se loti čiste plemenitve.

Najlože zboljšaš in požlahtniš svoje deželske svinje na ta način, da spuščaš samice k izvrstnemu, njim prikladnemu mrjascu. Ako izvira prasič, ki je izbran v zboljšanje, od take pasme, ki je hitro godna in se brzo debeli, postala bode sčasoma vsa tvoja svinjska čreda prav dobra za dohodke. Za požlahtnjenje pokrajinskih prasičev ti ne vem povedati boljšega pripomočka, kakor da si priskrbiš izvrstnega, našim krajevnim razmeram najbolj primerne, veliki angleški ali berkširski pasmini pripadajočega mrjasca. Najbolje izhajaš, če se ravnaš po naslednjem: K najlepšim in najposobnejšim deželskim prasicam spuščaj angleškega mrjasca. Od novega zaroda odberi najlepše samice ter jih vodi k ravnostem (angleškemu) prasiču, a vse moške potomce odstrani od plemenitve. Toda v tretjem kolenu ne smeš vnukinje plemeniti s starim mrjascem, temveč s kakim drugim, čistokrvnim angleškim samcem. V tem oziru je najceneje, da zameniš svojega mrjasca s tistim sosedom, ki ima tudi angleškega plemenjaka. Ko so vplivali angleški mrjasci že dalj časa zaporedoma — recimo vsaj 7 kolen — na deželske svinje, tedaj so že prav dobro požlahtnjene in zboljšane. No zdaj ne potrebuješ nič več angleškega mrjasca; zdaj smeš odbrati za daljnjo plemenitev najposobnejšega in najmočnejšega, doma prirejenega, seveda požlahtnjenega samca.

Angleški mrjasec je v resnici mnogo dražji od domačega, ali to te ne sme motiti; zakaj nekoliko večji izdatek se povrne v kratkem času deseterno, ker se potomci bolje, hitreje in uspešneje rede. Ako ne premoreš sam angleškega prasiča, dogovori se s svojim sosedom, in kupita ga skupaj.

H koncu moram še naglasiti, da so angleške svinje navajene na dobro pičo, na čistočo, na red in slednjič na zdrave svinjake. Vse to moraš imeti vedno pred očmi, ako si hočeš držati čistokrvne angleške, ali pa požlahtnjene prasiče. V obče pa si vzrediš samo pod tem pogojem lepo, koristno in drago domačo živino, če odбираš za pleme od dobrega najboljšega, če mladiče pravilno vzrejaš, tečno krmiš ter jih sploh umno neguješ, kakor te uči — „Umna živinoreja“.

Fr. Dulár.

Gnoj in gnojenje.

(Dalje.)

VIII.

Umetni gnoj.

Zelo pogostokrat slišiš naše kmetovalce, kateri ne poznajo dušika, kalija in fosforove kisline, da pravijo:

„Umetni gnoj ni za nič; samo hlevski gnoj je pravi gnoj!“ — Naloga naša je sedaj, da natančneje razmotrimo pomen umetnega gnoja.

Že prej smo omenili, da imajo naravna gnojila vse za rastline važne redilne snovi v sebi in da je njihov učinek, posebno hlevskega gnoja, zaradi tega večji, ker s svojo organsko tvarino zboljšujejo tla. To zboljševanje obstoji v tem, da pomnožujejo sprstenino v

zemlji, in je posebne važnosti za težka ilovnata ali lahka peščena tla, ker se na ta način težka tla zrahljajo in segrejejo, lahka pa postanejo bolj zvezna. Pri trohnenju organskih tvarin, pri nastajanju sprstenine se nadalje razvija ogljikova kislina, ki kot ogljikovokisla voda topi v njeni nahajajoče se težko raztopne redilne snovi in jih pretvarja v tako stanje, da jih rastline lahko sprejemajo. Dočim se človek pri enostranski in nepravilni porabi umetnega gnoja lahko zmoti, je to pri gnojenju s hlevskim gnojem ponajveč izključeno.

Gnojenje s hlevskim gnojem ima mnogo prednosti, pa tudi neki nedostatek. Pri gnojenju s hlevskim gnojem je namreč redkokdaj mogoče povedati, koliko ima gnojilne vrednosti v sebi in koliko redilnih snovij bode imelo kaj učinka. Organske, dušičnate sestavine hlevskega gnoja se vsled vpliva majhnih bitij ne razkrajajo samo v hlevu in na gnojišču, ampak tudi v zemlji, pri čemer uhaja dušik. Vsled tega torej še ne zadošča, ako skušamo s primernim ravnanjem za branjevati izgubo dušika pri gnoju v hlevu in na gnojišču, ampak treba se je ozirati tudi na znatne izgube na polju, proti katerim pa nimamo pomoči. Zgodi se torej lahko, da se z nedostatnim gnojenjem s hlevskim gnojem doseže nepovoljen uspeh.

Pogosto se slišijo pritožbe, da je redkokdaj mogoče, dobivati toliko hlevskega gnoja, kolikor ga je treba; še danes svetujejo, naj si pomoremo s tem, da redimo več živine, da bomo imeli več gnoja. Tiste modrosti gotovih praktikov, ki kmetijstvu predpisujejo, naj proizvaja kolikor mogoče veliko gnoja, da se naredi zemlja rodovitna, ki torej hočejo najtežjo obrt postaviti na temelj proizvodnje gnoja, bo sedaj najbrž konec. Obilnejše pridelovanje gnoja zahteva tudi več krme; z njo pa se jemlje več redilnih snovij iz travnikov, pašnikov in njiv. Če pa kmetovalec ne more kupovati krmil (otrobov ali oljnatih prg), umetnega ali stranišnega gnoja in vračati zemlji onih snovij, ktere je izvozil v prodani rži, živini in v drugih pridelkih živinoreje, tedaj mu zemlja navzlic večjemu proizvodnji gnoja še hitreje obnamore. Nobenemu kmetovalcu ne pride na misel, prodajati hlevski gnoj, kajti on ve, da brez gnoja ni mogoče gojiti rastlin; ne misli pa na to, da je vsled izvažanja rži prodal del svoje klaje in z njo tudi del svojega hlevskega gnoja.

Živine ne smemo samo zaradi tega pomnoževati, da bi dobivali več gnoja, ampak zaradi tega, da pomnožujemo dohodke gospodarstva.

Vsled porabe umetnih gnojil je poljedelstvo prišlo na popolnoma nova pota. Dočim je moral prej skoro izključno zadoščati hlevski gnoj, je sedaj postalo mogoče, v gotovih slučajih s pomočjo umetnega gnoja in gnojenja z zelenjem nadomestiti gnojenje s hlevskim gnojem.

Umetni gnoj seveda ne sme hlevskega gnoja izpodriniti, ampak naj ga dopolnjuje v onih slučajih, kadar gnojenje s hlevskim gnojem ne zadošča.

Gnojenje s hlevskim gnojem, z umetnimi gnojili in z zelenjem so ona sredstva, katerih naj se poslužuje kmetijstvo; pa ne vsakega posebej, ampak vseh treh skupaj. Na nekterih lahkkih tleh, tako na severnem Nemškem, žetve 3800 kg rži na 1 ha niso nikaka redkost; in tu se je le vsled prave porabe umetnih gnojil posrečilo, pridelovati bogatejša žetve. Z umetnim gnojenjem lahko dajemo zemlji one redilne snovi, bodisi eno ali več, katerih ravno potrebuje, in moremo — kakor je rastlina — z lahko ali s težko raztopnim

gnojem vplivati na čas rastlinske rasti. Če ima zemlja malo fosforove kisline v sebi, tedaj to zemeljsko sestavino lahko damo rastlinam v obliki, v kakeršni jo lahko použijejo, kot superfosfat, ali s počasnejšim učinkom v obliki kostne moke ali Tomasove žindre.

Takozvana umetna gnojila ali umetni gnoji, kakor se imenujejo v nasprotju z naravnim gnojem (hlevskim in stranišnim gnojem) one snovi, katere se morajo pred porabo še v raznih strojih z različnimi kemičnimi sredstvi predelati, imajo namen, podpirati gnojenje s hlevskim gnojem. Vsled tega so neobhodno potrebna pomožna gnojila, s katerimi naj se v zemlji nadomestijo one rastlinske redilne snovi, katerih že po naravi primanjkuje v tleh, ali pa jih zemlja vsled žetev v večji meri izgublja, kakor jih more nadomestiti hlevski gnoj.

Po štirih najvažnejših redilnih snoveh razločujemo naslednje skupine umetnih gnojil:

- 1.) fosfornata gnojila,
- 2.) dušičnata gnojila,
- 3.) kalijeva gnojila,
- 4.) fosfornata in dušičnata gnojila,
- 5.) apnena gnojila.

Že večkrat je morda bralec nepotrpežljivo pričakoval, da mu obrazložimo pojme dušik, kalij in fosforova kislina; naše mnenje je, da je tu pravo mesto za to.

Fosforova kislina nastaja pri izgorevanju fosfora, ki je vsakemu znan od žveplenk. Tudi delajo iz njega strup za podgane, in mnogo poljedelcev rabi zoper krtice (voluharje) testo, pomešano s fosforom.

Kosti so sestavljene skoro izključno iz spojine fosforove kisline in apna. Živalski iztrebki, hlevski gnoj, vsako semensko zrno ima v sebi fosforovo kislino, ktera je posebno potrebna za razvoj sadov (žitnih zrn, sadja, grozdja itd.).

Tudi dušik kmetovalec že dolgo pozna. Ako pride zgodaj zjutraj v hlev, tedaj ga hlevski zrak zabode v nos, in sicer ima hlevski zrak ta ostrí duh od amonijaka, neke dušičnate spojine, ki se razvija pri gnitju gnojnice. Majhne množine dušika, namreč v zraku nahajajoči se dušičnati spojini, amonijak in solitrova kislina, pridejo z deževnico in z roso v zemljo. S padavinami pride na leto na 1 ha zemlje na 10 kg dušika. Neusahljiv vir dušika je zrak, ki obstoji iz dušika in kisika, iz katerega, — kakor že vemo — metuljnice lahko sprejemajo dušik. Dušik posebno pospešuje razvoj bilk, listja in zelišča.

Kalij nam je istotako že star znanec, kajti vsak kmetovalec pozna lesni pepel, ki je večinoma iz spojine kalija z ogljikovo kislino.

(Dalje prihodnjič.)

Naprava drevesnic za gozdne rastline.

Ako se kje izbira prostor za drevesnico, je treba izbrati tako zemljo in lego, ki ugajata drevju, katero hočemo vzgajati. Nekoliko se je bati tudi zmrzline, torej je želeli planjave, ki je dovolj zavarovana od vzhoda in od juga. Severna lega je zlasti zato primerna, ker tamkaj rastlinstvo pozneje začne poganjati, da je rastline, katere hočemo vzgajati, mogoče dalj časa oskrbovati, pa tudi delo ne pride istodobno na vrsto, kakor delo na prostem itd. Želeli je tudi, da je svet nekoliko

nagnjen, toda strmina ne sme biti prevelika, ker bi sicer vsako deževje lahko škodovalo, odnašalo rodovitno prst semenu, ali poplavljal ali zasipalo mlade rastline.

Z ozirom na potrebno čistoto tal, in da delavci preveč ne stanejo, je opravičeno, izbrati bolj peščeno kakor ilovnato zemljo. Ilovnatih tal, zlasti takih, ki nimajo apna, ki dobé po močnem deževju na površini trdo skorjo, se je pri napravi drevesnic treba še posebno izogibati.

Mokrotna, mrtva tla isto tako niso kaj prida. Na starih, izpočitih planjavah naj se ne napravljajo drevesnice. Drevesnice naj bodo kolikor le mogoče blizu onega mesta, ktero mislimo pogozditi, da se tako izognemo dragemu in nevarnemu prevažanju rastlin. Namen je primerno tudi to, če je v bližnji voda, da se nežnejše rastline lahko zalivajo. Navadno se drevesnice napravijo na sveže posekanih planotah; na takih prostorih pa se varstva potrebna drevesa — kakor bukev, bela jelka — le z velikim trudom in skrbjo vzgojé, radi česar se za drevesnice raje izbirajo starejše, v ta namen primerne frate, zlasti kje med bukovjem.

Ako hočemo mlada drevesa sčasoma privaditi prostosti, smemo polagoma izsekati drevesa, ki jim služijo v varstvo.

V taki drevesnici tla ne potrebujejo rigolanja, in mnogo dela izostane, ker zemlja sama po sebi ostane prhla, in tudi plevel se ne razkošati tako kmalu.

Če naj se v drevesnici samo enkrat vzgoje za kako goličavo potrebne rastline, potem je malokdaj potrebno, da bi morala biti obširna. V takem slučaju se veliko lažje izbere za njo primeren prostor, ker je lažje najti primernih tal in potrebnega varstva ob straneh kakor tedaj, če potrebujemo večjega prostora.

Drevesnica se mora tako pripraviti, da seme dobi čisto, nežno, prhlo zemljo. Rastline morajo namreč krepko razvijati korenine, za kar pa mora površina drevesnice biti taka, da korenine poganjajo manj v globčino kakor po gornji plasti, da potem pri presajanju ni treba delati tako velikih lukenj. Le tam, kjer smo umetno vzgojene rastline namenili za bolj suh svet, se morajo rastline prisiliti, da poganjajo korenine v globčino, kar pa se zgodi po globokem prekopanju in zboljšanju spodnjih plastij zemlje.

Če so tla glinasta ali ilovnata, potem se močno priporoča, zemljo prekopati pred zimo, ker vsled tega zemlja postane bolj rahla in se za pozneje prihrani veliko dela.

V plevelni zemlji je čestokrat potrebno izkopanje in spaljenje drnišča, ali dobra enoletna praha. Zemljo porabiti za druge pridelke je dovoljeno le tam, kjer je zelo močna. Slinast svet, ki še ni dovolj prevetren, za drevesnico ni primeren, zato se priporoča, nekaj let na njem pridelovati druge sadeže.

Drevesnica se mora prekopati 3 do 8 palcev globoko, po razmeri drevja, katero bomo vzgajali. V zemlji skrit plevel se mora z vsemi koreninami vred točno iztrebiti, prst pa, ki se ga drži, otrestiti; to delo je treba izvršiti zelo skrbno, če se svet prekoplje neposredno pred setvijo, ako pa se to zgodi že pred zimo, sme se plevel pustiti, da ga odstranimo spomladi; na ta način se zemlja poprej zboljša. Pri prekopavanju je treba paziti na to, da se sprstenina ne podkoplje pregloboko, ker bi to korenine navedlo bolj v globčino, s čemer bi se otežilo sajenje. Kjer bi nasadu utegnili škodovati divjačina ali pasoča se živina, tam je potrebna tudi ograja, ki pa naj je kolikor le mogoče

poceni. Če smo na ta način tla že nekoliko izboljšali, začnemo zemljo pripravljati za setev. V ta namen jo vnovič prekopljemo ter očistimo plevela. Na to razdelimo prostor na gredice. Gredice smejo biti le tako široke, da je moči na njih izvrševati potrebna dela, ne da bi bilo treba stopati na nje; širjava 3 do 4 črevlje je torej najprimernejša, stezice med njimi pa naj so $1\frac{1}{2}$ do 2 črevlja široke.

Nad vse važno je, da gredice leže popolnoma vodoravno. To je potrebno vsled tega, ker smo potem lahko zagotovljeni, da so mokrota, zrak in svetloba povsodi enakomerno razdeljeni, pa tudi voda ne more odnesti dobre prsti in semena.

Dobro je, če se je prst pred setvijo zopet nekoliko usedla; če je čas za to prekratek, se morajo tla pred setvijo ali po nji z desko nekoliko potlačiti.

Seme se seje ali v brazdice, ali na široko. V prejšnjih časih je bil splošno razširjen prvi način, ker je bilo tako najlažje ohraniti zemljo čisto, in rastline so lahko dalj časa ostale v gredicah; v novjšem času pa se zlasti po Biermanovi kulturni metodi čedalje bolj odobruje setev na široko. Ta zahteva plevela popolnoma očiščeno, dobro in rast dotičnih rastlin pospešujočo zemljo. V tem položaju mlade rastline ostanejo dve leti. Kot prednost se zlasti hvali boljši in vsestranski razvoj korenin; pri pregosti setvi pa korenine najraje silijo v globočino, kar za uspevanje rastlin ni posebno ugodno. Vsekakor je treba pomniti, da se setev na široko dá izvršiti le s pomočjo pepela, ki ga dobimo iz drnovišča, in da rastline v gosto zasejanih gredicah ne smejo ostati dlje kakor dve leti. To pa, ali naj je setev bolj ali manj gosta, je odvisno od namena, čemu nameravamo rastline v gredicah vzgojiti.

Če hočemo rastline s gredic presaditi takoj na prosto, smemo seme sejati bolj plitvo, tem plitveje, če menimo saditi rastline s prstjo okrog korenin. V tem slučaju se mora drnovišče za gredice nekaj let pred zasajenjem dobro pripraviti, da se prst zadosti skupaj drži. Ako pa so rastline odločene za presajenje v drevesnico, sme se seme sejati bolj gsto, in sicer tem gosteje, čim prej pridejo z gredice. Ako so brazde bolj daleč vsakebi, sme biti setev bolj gosta. Rastline, ki poganjajo korenine bolj pod vrhom, se sejejo plitveje, isto tako plitveje na pusti zemlji. Pri gosti setvi se dokaj prihrani na plačilu za delavce, ki gredice čedijo in plevajo; mraza in plevela se rastline same branijo. Sicer pa je gosta setev lahko tudi škodljiva, ako se pri tem rastline ne morejo primerno razviti, če ostanejo dlje časa skupaj na gredici. Seme se navadno zagebe bolj globoko kakor pri setvi na prostem, ker je zemlja bolj prhla in čista; zato imata tudi zrak in vlaga lažji pristop. V brazdah se seme pokrije s prstjo, ki smo jo izkopali, zagrne se z grabljami in nekoliko potolče, ali pa se pokrije z nalašč pripravljeno boljšo prstjo (s pepelom iz drnovišča).

Brazde za večja semena se najbolje narede z navadno motiko ali s krampom; za manjša semena v prhli, peščeni zemlji pa se brazdice narede v gredici z 2 do 6 črt široko desko.

Pri sejanju na široko se seme podkoplje z motiko ali z grabljami, ali pa se povrhu natrosi navadne ali boljše prsti. Ko začne seme kaliti, naj se mu pomaga, ako se je na površini naredila skorja, vsled česar kalle rastline ne morejo priti na dan. Kjer se rada nareja skorja, tam je dobro, ako se gredice ali brazdice, v katere smo vsejali seme, takoj po setvi pokrijejo z mahom ali s protjem, da se zemlja ne more tako lahko

osušiti; ko začne seme kaliti, se mora seveda mahova odeja odstraniti. Ta naš trud se nam bogato poplača.

Dalje naj se seme varuje, da ga ne poškodujejo miši, tice in kak mrčes, predno je začelo kaliti. Gredice naj bodo vedno proste plevela in dovolj rahle; zlasti jih je na zvezni zemlji treba vedno rahljati, isto tako tudi ob suhem vremenu, ker sveže obdelana zemlja tudi najmanjšo vlago posrka, vodni plini iz ozračja pa najbolj pospešujejo rahljanje zemlje. Obdelovanje se mora vršiti previdno, da se ne poškodujejo koreninice in se nobena rastlina ne izpulji. Za vzgojo bolj privrhnih korenin je namreč koristno — zlasti pri listnatem drevju — rastline precej osuti, ko jamejo kaliti; to jih tudi varuje mraza. Ko rastline nehajo rasti na dolgost, t. j. proti koncu meseca avgusta, zemlje ni treba več obdelovati, le pleve naj se še. Tudi v drugem letu naj bodo gredice čiste, kakor smo že omenili. Ako so rastline že bolj močne, doseže se z gostim pokritjem praznega prostora med vrstami s travo, z listjem itd. isti smoter, kakor z rahljanjem; odeja namreč zemlji ohrani vlago, zabranjuje plevel in po sprhnjenju te tvarine dobivajo rastline še več redilnih snovij; pozimi pa ta odeja varuje rastline pozebljenja.

Pri puljenju rastlin naj se postopa previdno, da vse koreninice kolikor mogoče popolne in nepoškodovane ostanejo, zlasti nežne koreninice sesalke, ki potem drevesce oskrbujejo s hrano. Naposled se je treba rastlin lotiti od strani. V ta namen se izkoplje v primerni oddaljenosti poleg vrste jarek ter se od tam skuša rastlinam priti do korenin. Na ta način jih je lahko mogoče izpuliti in z malo pripomočjo oprostiti prsti, kar se zgodi po previdnem stresanju, ako je pa zemlja zvezna, jo je treba odstraniti z roko. Toda večkrat ni treba vseh rastlin naenkrat izpuliti, ter se jih nekaj prihrani za drugo leto. V tem slučaju se smejo močnejše rastline pri vlažnem vremenu izpuliti, kar se zlasti pri hrastih, jesenih in bukvah sme storiti, dokler še nimajo predolgih potranskih korenin, ali pa se vrsta enakomerno odkoplje, tako da se na pr. na $\frac{1}{4}$ črevlja daljave vse rastlinice izpulijo, druge na enako velikem prostoru pa pusté, ali če so vrste zelo blizu druga poleg druge, izpulji se vsaka druga vrsta. Zaradi tega je dobro, če še v gredici napravi liho število brazd.

Močno poškodovane ali pohojene, ali vsled drugih vzrokov slabe rastline naj se presade v drevesnico, da se okrepcajo. Nežnejše koreninice, ki naj se na vsak način ohranijo, se zelo kmalu posuše in pokvarijo; zato je nujno potrebno varovati jih tega, t. j. pokriti jih z mahom, z listjem, s prstjo ali če korenine vtaknemo v vodo. Najbolje pa je seveda, da se mlade rastlinice kmalu posade na določena jim mesta. Če se pa to ne more zgoditi takoj, je potrebno, mlade rastlinice pravilno podsuti v prst. To pa se sme zgoditi le posamič, ne pa v povezkih, ker bi sicer lahko zrak prišel vmes, s čemer se osušenje in pokvarjenje le pospešuje.

Tako, da rastlinam okrog korenin ostane prst, se običajno pulijo z lesenim klinom ali z rastlinskim svedrom. To orodje pa se sme rabiti le pri mlajših raslinah.

Prostor za drevesnico menjati je iz mnogih razlogov jako hvalevredno; na ta način se zopet pridobi sveža, krepka zemlja, okrajša se prevoznja rastlin itd. Utegne pa biti tudi škodljivo in v mnogih okoliščinah ne lahko izvršljivo, namreč tedaj, če ni lahko dobiti plevela prostih tal, če ni treba pogozditi obširnih goličav, ali kjer bi rigolanje bilo predrago itd. V takem slučaju naj se drevesnica vravna tako, da se rastlinske vrste v gredicah primerno menjajo, ali pa se jim pri-

skoči na pomoč z umetnimi gnojili, s sprstenino, s pepelom iz drnovišča ali z drevesnim pepelom itd. Zlasti tam, kjer je bila že več let zaporedno ena vrsta drevja, se ta ne sme gojiti tako kmalu zopet. Često se drevesnice gnoje z mešancem, ki se pripravlja iz različnih odpadkov v drevesnici, zlasti iz plevela. V tem gnoju pa je še dokaj plevelskega semenja, ki zemljo zopet zapleveli; sicer pa mešanec tu ni najboljši gnojilo in je vsled pripravljanja tudi predrag.

Krmljenje z oljnimi tropinami.

Krmljenje je za uspeh živinoreje zelo pomembno. Ni vse enako, ali enoleten junček tehtja 200 ali 300 kg, in tudi denarnica čuti razloček, če krava na leto daje po 1200 ali po 2000 l mleka, posebno tedaj, če so stroški za večji pridelek manjši, kakor je večji skupiček. Da imajo v Švici in na Zgornjem Bavarskem bolj rasto in bolj koščeno mlado živino, ni toliko vzrok pasma, kolikor boljše krmljenje. Zato tudi pravijo, da gre pasma skozi gobec, t. j., da najboljša pasma in živinorejska pravila nič ne veljajo, če živine ne krmimo prav.

Toda uspeh ni odvisen le od tega, koliko krme živina dobiva, marveč tudi od tega, kako je krma sestavljena. Večinoma nedostaja beljakovin in tolsče. Ko so umni živinorejci to spoznali, so si zelo uspešno pomagali s krmili, ki imajo mnogo beljakovin in tolsče v sebi; to so oljne tropine. Toda oljnih tropin je mnogo vrst, ki za naše razmere niso dobre.

Izmed dobrih oljnih tropin, kakersnih v sosednje dežele uvozijo vsako leto velike množine, naj omenim lanene in kokosove tropine.

Lanene tropine. Že zdavnaj znano, toda premalo uvaževano močno krmilo so lanene tropine. Veliko njihovo redilnost, okusnost in zdravilnost pozna skoraj vsakdo, in vender jih živinorejci pokrmijo le toliko, kolikor se jih zdeluje v deželi. To je pač zelo malo. Dobre lanene tropine imajo povprečno 2½krat toliko beljakovin in tolsče v sebi, kolikor jih imata oves in koruza, 2krat toliko, kolikor pšenični in rženi otrobi, 3krat toliko, kolikor dobro seno. Stanejo pa le po 9—9½ kr. kilogram zmlete. Cena se seveda ravna po oddaljenosti kraja, ker večja voznina podraži blago. Ta števila naj bi si vsak kmetovalec zapisal v pratiko ter naj bi jih vselej pogledal in primerjal, kadar mora kupiti krmil.

Koliko kmetovalcev daje teletom po odstavljenju napačno krmo. Koliko odstavljenih telet vsako leto pogine, koliko jih zaradi nedostatne krme slabo raste, da vedno ostanejo mršavi! Kar se zamudi in zagreši v tem času, se pozneje ne da več nadomestiti in popraviti. Skoraj vsi živinorejci to vedo, drugače pa vender le ne ravna. Ta prilika je tudi najugodnejša za uspešno porabo lanenih tropin. Rabijo se najbolje na ta način, da se najprej ovlaži rezanica, na njo pa se potresejo lanene tropine z nekoliko drugih močnih krmil ter se vse skupaj dobro premeša. Z ozirom na starost in velikost telet se daje enemu po ¼ do ½ kg, enoletnim po ½ do 1 kg lanenih tropin na dan. Posebno dobro vplivajo lanene tropine na molzne krave, če jih dobivajo v pijači 14 dni pred otelitvijo in 14 dni po nji. Ta zelo okusna in lahko prebavna pijača tako krepi živali, da navadno lahko prestanejo otelitev, pa tudi pozneje ne zbole tako lahko (na pr. za telečjo vročnico.) Pa tudi sicer so lanene tropine zelo

dobre za vse živali, če hočemo dobro storiti slabotnim, bolehnim in izdelanim živalim ter jih okrepiti. V tem oziru lanene tropine največ izdajo, če jih pokladamo dalj časa.

Kokosove tropine. Za one kraje, po katerih se v večji meri pečajo z mlekarstvom so posebno priporočene svetle kokosove tropine. Te imajo le 6 % manj beljakovin v sebi, kakor lanene tropine, zato pa več tolsče in skroba ter so cenejše. Kilogram zmletih kokosovih tropin stane z ozirom na oddaljenost kraja 8 do 8½ kr. Dobivajo jih iz jeder kokosovih orehov, ktere rabijo tudi za človeški živež.

So še druge oljne tropine, ki imajo še po več beljakovin v sebi, toda niso vse za breje krave, ker po nekterih krave zvržejo, druge dajo mleku neprijeten okus, nekterih pa živina ne uživa rada. Vsega tega pri kokosovih tropinah ni; nasprotno, one so poleg lanenih tropin najokusnejše in najtečnejše izmed vseh oljnih tropin, živina jih zelo rada je in, kar je posebno važno, je po njih mleko prijetnega okusa in tolsto. V tem oziru so kokosove tropine celo boljše od lanenih.

Skoraj neobhodno potrebne so kokosove tropine v takih gospodarstvih, kjer delajo surovo maslo. Iz mleka ne dobivajo le več surovega masla, marveč je to tudi najfinejšega orehovega okusa in zlatorumene barve. Dandanes, ko marsikdo ne ve kam s surovim maslom, in ker temu cena vedno bolj pada, ima v kokosovih tropinah izborna sredstvo, s katerim si pripravljajo blago najboljše kokovosti. To vedo kmetovalci severne Nemčije že 50 let in se tudi po tem ravna. Poleti krmljenje kokosovih tropin preprečuje, da surovo maslo ni premehko. Te prednosti ne smemo prezreti. Tudi kokosove tropine se najbolje krmijo zmlete po 1—1½ kg na dan in glavo, pomešane med reznico. One so tudi izborna krma za pisanje prasičev, kateri po njih dobodo fino meso in slanino.

Zelo važno pa je, da dobimo oljne tropine čiste, nepokvarjene in nepredrage. Najbolje je torej dobivati jih naravnost iz kake velike tvornice ali iz kake njene zaloge, ki jamči za njih dobroto.

Poskušajte torej, kmetovalci, in mislite na pregovor, ki pravi: „Kdor ne napreduje, nazaduje“!

F. Czapek v „Soln. Kmet. Listih“.

O gnojenju z apnom,

V mnogih krajih se pritožujejo, da nekatere rastline nočejo uspevati ali donašati primernega pridelka, dasiravno imajo tla dobro pognojena z navadnim hlevskim gnojem. Kaj pogostoma se to pripeti v težki ilovnati prsti, kjer pšenica, detelja itd. nočejo uspevati; vzrok temu je iskati v pomanjkanju apna v zemlji. Vse rastline potrebujejo za rast več ali manj apna; kjer pa manjka tega, pospešimo rastlinsko rast samo s tem, če pognojimo njivo z apnenim gnojem. Ta gnoj je namreč v težki, mokri prsti zelo koristen vsaki rastlini, ker apno neraztopno, v zemlji nahajajoče se rudninske snovi razkroji ter pomaga, da jih rastlina posrka, ob enem pa rahlja in ogreva tudi tla. Gnojenje z apnom pa se mora vršiti v gotovem redu, in tudi gnojenje s hlevskim gnojem ne sme izostati, kajti neki star pregovor veli: „Apno napravi očete bogate, sinove pa revne.“ Za to je treba po vsakem gnojenju z apnom na njivo navoziti tudi dovolj hlevskega in umetnega gnoja, zlasti ker apno vpliva le kot razkrojljivo sred-

stvo na gnojila, ki mrtva leže v zemlji.*) Če pa apno rabimo pravilno v zvezi z drugim gnojem, pa navedeni pregovor lahko dopolnimo takó, da „apno bogati očete in sinove.“ Ob enem pa ima apno to dobro lastnost, da tla zgodi, vsled česar se lože obdelujejo. Apno se rabi z velikim uspehom tudi na mokrih travnikih.

Kdor sadi sadno drevje v ilovno zemljo, naj pač nikar ne pozabi, pod drevo položiti nekoliko s prstjo pomešanega apna; les takega drevesa bo dokaj čvrstejši in drevo bo rodilo obilneje. Če ima vinograd teško zemljo, ki navzlic marljivemu gnojenju rodi le slab pridelek, naj se jeseni potrese z razpadlim žganim apnom (6 g na 1 ha); že drugo leto bo pridelek obil, da se bo kar čuditi.

Odvračanje vran od mladih sester.

Iz časopisa „Oesterr. Landw. Wochenblatt“ smo posneli proti škodi, ki jo napravljajo vrane, pobirajoč s prstjo nepokrito seme in izdirajoč mlade žitne rastlinice, dva načina v obrambo, ki bržčas res pomagata. Prvi poskus obstoji v tem, da se seme poprej pomeša z degtom (s katranom). Poskusi so se naredili z raznovrstnim žitom in z naslednjo zmesjo: 200 g plinovega degta, 200 g petroleja in 3 litre vroče vode na 1 hektoliter semena. Vrane se tako pripravljenega zrnja niso dotaknile in tudi kaljivosti ni ta priprava nič škodovala.

Za drugi poskus pa se je vzelo: 200 g degta, 200 g petroleja, 200 g bakrenega sulfata in 3 litre vode. Tudi ta zmes je odvrčala vrane, ne da bi bila kaljivosti kaj škodila. Da se pripravi ta zmes, združimo najprej degat in petrolej z 1,5 litra vroče vode, potem pa raztopimo bakreni sulfat v 1,5 litra vroče vode; ko smo obe tekočini dobro zmešali, poskropimo seme s to mešanico.

Škodljivi vpliv porjavelih posod na mleko in na surovo maslo.

Da porjavele posode okus mleka pokvarijo in napravijo surovo maslo oljno ali lojno, je bilo dokazano že večkrat na nedvomen način. Pred leti je tudi lrs. Siedl na mlekarskem preskušališču v Kielu dokazal, da je mlečnokislno železo, ki se tvori, če mleko stoji v takih posodah, največ krivo slabšega okusa. V novejšem času je mlekarski konzulent B. Böggild, kakor poroča „Illustr. landw. Zeitung“, ponovil te poskuse. Mleko, ki se je hranilo v močno porjavelih posodah, je bilo zopernega, lojnega okusa in je kazalo določno reakcijo po železu. Pri kemijski preiskavi se je po dvodnevem stanju v posodi našlo 10 miligramov železa v litru mleka, čez 5 dni 140 miligramov. Da se dozve, ali se bo v porjaveli posodi pokvarilo tudi mleko čisto drugega izvira, in da se dožene, ali bakterije pri tem kaj vplivajo, je bila posoda poslana v drugo mlekarno z naročilom, naj se dobro posnaži, pa ne izpari, potem pa naj se v nji laboratoriju doloži 8 kilogramov večernega in ravno toliko zjutranjega mleka. Doposlano mleko je imelo železa v sebi 7 miligramov na 1 liter in je bilo zopernega okusa.

Poskus se je nato ponovil in v mlekarni se je zaprosilo, naj pošlje ob enem v svoji novi posodi enako

*) Opomniti pa je treba, da se nikdar ne sme gnojiti z apnom in s hlevskim gnojem ob enem.

množino večernega in zjutranjega mleka. Mleko v svetli posodi mlekarni ni kazalo nikake reakcije po železu, bilo je sladko in okusno ter slastna pijača. Da se dokaže, ali preide lojni okus tudi na surovo maslo, pustilo se je, da je mleko v obeh posodah v laboratoriju stalo, da se je napravila na njem smetana, drugo jutro se je smetana posnela in iz vsake posode posebej se je z metanjem v dveh steklenicah naredilo surovo maslo. Razlika v okusu je bila velika, zunanost in gostota pa enaka. Maslo iz svetle posode je bilo svežega in prijetnega okusa, dočim je imelo maslo iz rjaste posode duh in okus po loju. Slično izkušnjo so napravili nedavno na Dunaju v n-ki mlekarni. Mleko z neke grajščine je imelo okus po loju. Ko so na grajščini to zvedeli, so pozvedovali po vzroku in so ravnali z vso previdnostjo, ne da bi bili prišli napaki na sled. Mlekarna je dala vse ogledati, in našli so v hlevu uzorno snago in skrbno hlajenje. Na to je poslala mlekarna nove posode za pošiljanje mleka, in glej — napaka je izginila. (Gosp. Glasnik).

Razne reči.

— **Razkuževanje živinskih hlevov.** Vsekakor imamo zelo različna sredstva za razkuževanje, jaz pa omenim le ono, katero dobi kmetovalec za nekaj novcev brez lista pri vsakem kramarju, in to je žveplo. Vsaj štirikrat v letu bi morali živinske hleve z žveplom razkužiti. Ravnanje pri tem je sledeče: Živina pride ven; v sredo hleva se postavi stara kozica ali pa pečnica, ki ima rob; v posodo položimo nekaj smolenih trščic in na te pridejo kosovi žvepla. Za kubični meter prostora zadostuje 3—5 gramov; $\frac{1}{4}$ kg se porabi za večji hlev. Smolovina se prižge, okna in vrata se zapro, in pri tem je treba le paziti, da se ne nahaja blizu gorečega žvepla nič gorljivega. Čez 3 ali 4 ure se hlev odpre, dve uri prevetrava, in živina sme zopet noter. Na ta način bomo obvarovali svojo živino marsiktere bolezni, ki nastane po glivicah.

— **Snaženje govedi.** „Snaga je polovica življenja“, pravimo pri ljudeh; pri živalih je pa snaga tudi polovica krme! Snaženje dela, da koža in njene luknjice močnejše delujejo in tako ves život oživljajo. Vsaj moramo misliti, da v govejem hlevu pot, prah in t. d. skupaj zrušeni na koži ubogih živalij kar celo skorjo naredijo. Taka goved potem slabo uspeva, daje malo mleka, se ne da opitati in hitreje oboli, zlasti za kožnimi boleznimi, ker je nesnažna koža trda in krhka ter prostor različni zalegi. Kjer rabijo v hlevu ščet in česalo, tam goved tudi dobro izgleda, daje veliko dobrega mleka in se hitro opita. Trud za snaženje se stoterokrat izplača.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 62. S čim in kako bi bilo najbolje kuriti v vinogradih proti mrazu? (J. Ž. v S.)

Odgovor: Za kajenje v vinogradih proti spomladnim mrazom se porabijo take gorljive reči, ki tvorijo veliko gostega dima, na pr. sveže vejčve igličevja, ali trske sploh, žaganje, pezdije, slama itd. Te tvarine se poskropijo s katranom, ki dela veliko gostega dima. Da bo kajenje uspešno, naj se kadilo nameče na take kraje v vinogradu, ki so po skušnji najbolj podvrženi pozebi. Iz kadila naj se naredi kupci, ki naj bodo k večjemu po 15 m narazen. Kdaj naj se kadilo prižge, zavisi od toplote; če pade toplomer na 2° ali 1° zjutraj od 3. do 4. ure, potem je nevarnost za mraz, in kupci naj se zažgo.

Vprašanje 63. Imam brejo kravo, ki je krvomočna, in sicer ima enkrat rdečo, drugič pa zopet črno vodo. Krmo dobiva dobro, toda nekoliko okajeno od dima. Ta bolezen se je pokazala že pri dveh brejih kravah. **Kaj je vzrok krvomočnosti in kako jo je zdraviti?** (J. P. v Š.)

Odgovor: Krvomočnost more biti posledica kakšne bolezni v sečilih, ali pa jo povzroči krma. Pri Vas bo bržkone zadnje vzrok. Morda pokladate seno, ki je pomešano s škodljivimi zelišči. Okajena krma je sploh škodljiva. Priporočamo Vam krmo spremeniti ter rabiti to-le zdravilo: V $\frac{1}{2}$ litra kuhovine hrastovih skorij raztopite 5 gramov zelene galice in 5 gramov svinčenega sladkorja, in to dajte govedu naenkrat.

Vprašanje 64. Kaj more biti vzrok, da pri nas ječmen vedno slabše uspeva? Ali se da temu odpomoči z umetnimi gnojili in s katerimi? Kalijeva gnojila v naši peščeni zemlji sploh ne naredo znatnega uspeha; to sem videl pri pepelu in mislim, da bo isto s kajnitom. (A. Š. v M.)

Odgovor: Pravilen odgovor na Vaše vprašanje bi se moral še le poiskati, in sicer tem potem, da bi se Vaša zemlja kemijsko preiskala in bi se potem delali poskusi z umetnimi gnojili. Profesor Wagner je ob poskusih z umetnimi gnojili pri ječmenu našel, da je najboljša gnojitev, če se vzame 8 g supertofata, 6 g čilskega solitra in $1\frac{1}{3}$ g klorovega kalija na ha. Te številke se pa seveda spreminjajo z ozirom na zemljo in porabljeni hlevski gnoj.

Vprašanje 65. Ali je res, kakor pri nas nekteri trdijo, da se ječmen, sejan ob vetru ali ob neugodnih razmerah, deloma prevrže v oves? (A. L. v Št. J.)

Odgovor: Kaj takega ni mogoče in so vse enake trditve tudi pri rži nespametne. Ta trditve prihaja od tod, ker ljudje sejejo nečisto seme, t. j. ječmen pomešan z raznim plevelnim semenom, pa tudi z ovsom. Oves uspeva tudi pri neugodnih vremenskih razmerah, dočim je ječmen bolj občutljiv. Ječmen zato deloma izgine, oves se pa lepo obraste, zato domnevajo, da se je ječmen spremenil v oves. Kmetovalci, ki imajo take vraže, običajno tudi starokopitno gospodarijo ter sejejo nečiščeno seme.

Vprašanje 66. Ali priporočate rabiti proti peronospori azurin mesto bakrene galice? (Fr. G. v Št. J.)

Odgovor: Azurin je dober v to svrhu, pa se ga mora več vzeti, kakor je povedano v navodilih, zato več stane in ima vrhu tega poraba bakrene galice toliko prednosti, da se dandanes o azurinu skoraj nič več ne govori.

Gospodarske novice.

* Z oddajo deteljnega semena je družba z današnjim dnem prenehala in ne sprejme več naročil nanje.

* Modra galica je na potu ter jo družba prične razpošiljati, kakor hitro dojde. Ker je je družba kupila 10 vagonov in ima naročitev že za 7 vagonov, zato preostaja še kake 3 vagone. Naj jo torej vsakdo pravočasno naroči, ker jo bo letos gotovo zmanjkalo in bo cena zelo visoka,

* Naročila na zmlete lanene in kokosove tropine prosimo kmalu sporočiti nam, ker toliko časa, dokler nimamo naročil za cel vagon skupaj, ne moremo blaga naročiti. Cena zmletim lanenim tropinam je 8 glđ 75 kr., kokosovim pa 7 glđ 75 kr. za 100 kg z vrečami vred. Naročila se sprejemajo le na cele vreče po 50 kg. Opozarjamo na dotični razpravi v zadnji in v ti številki „Kmetovalca“.

Va b i l o

k občnemu zboru kmetijske podružnice v Begunjah, ki bo v nedeljo 14. maja t. l. popoldne po večernicah v šoli.

SPORED:

- 1.) Nagovor predsednika.
- 2.) Poročilo o računih in volitev računskih pregledovalcev.
- 3.) Predlogi za občni zbor v Ljubljani.
- 4.) Volitev podružničnega zastopnika za občni zbor v Ljubljani.
- 5.) Slučajnosti.

Begunje (Gorenj.), 24. aprila 1899.

V. Zavrl, t. č. načelnik.

Št. 6320

V a b i l o

k občnemu zboru kmetijske podružnice v Krškem, ki bode v četrtek, 18. dne maja, ob 3 popoldne v sobi „Bralnega društva“.

SPORED:

- 1.) Pozdrav predsednika.
- 2.) Poročilo tajnikovo.
- 3.) Pregled računov.
- 4.) Volitev novega odbora.

Načelstvo kmetijske podružnice v Krškem.

Ivan Knavs s. r.,
načelnik.

Dr. Tomaž Romih s. r.,
tajnik.

R a z g l a s.

C. kr. namestništvo v Pragi je z razglasom z 18. dne t. m., št. 61.641., z ozirom na stanje svinjske kuge na Kranjskem in gledé na to, da se je ta kuga zanesla iz političnega okraja Litija, dotlej, dokler se ne ukaže drugače, prepovedalo uvažati prasiče iz političnih okrajev Kočevje, Litija in Črnomelj na Češko.

Iz ostalih okrajev kranjskih se smejo prasiči v ta namen, da se zakoljejo, uvažati v mesta, ki so natančneje zaznamovana v naznanilnem listu št. 4808, pa se morajo prepeljati naravnost v ondotne klančnice.

Ta odredba stopi v veljavnost

24. dan aprila t. l.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 24. dne aprila 1899.

Listnica uredništva.

J. S. v F. Hortenzija zahteva črno gozdno zemljo, pomešano z rodovitno ilovnatno; aceleje uspevajo v vsaki dobri zemlji, najraje pa imajo rahlo sprsteninsko zemljo.

A. Š. v M. V sodnijskih rečeh in v pristojbinah se ne spoznamo.

V. B. v B. Ako krava pritiska gobec k zidu in potem piha skozi nos, je morda res bolna, a bolezen določiti nam ni mogoče. — Glede gumijevih vezij poiščite trdke med inserati.

J. T. v S. Ker ne vemo, kako daleč je razdelba že dognana, odgovoriti Vam more na Vaše vprašanje le komisar za agrarske operacije.

O. grof Ch. v B. Učinek gnojnice, pomešane z žvepleno kislino, ne uniči učinka Tomasove žlindre, ker je to vse kaj drugega, kakor neposredno mešanje Tomašove žlindre z žvepleno kislino amonijakom.

A. G. v Č. Kako se zatirajo krtice, smo v tem listu že večkrat svetovali.

J. P. v Z. Povračilo škode, storjene po zajcih, morate zahtevati pri okrajnem glavarstvu 14 dni potem, ko ste zvedeli za škodo.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje **Gustav Pirc**, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah šte. 3.

Št. 8. V Ljubljani, 30. aprila 1899. Leto XVI.

Tržne cene.

Deželni pridelki:

V Ljubljani, 30. aprila 1899. (Izvirno poročilo.)

Semena: Domača detelja novo blago gld. 50.— kr. do gld. 52.— kr.; nemška detelja (lucerna) gld. 60.— kr. do gld. 65.— kr.; gorenjska repa gld. 33.— kr.; laneno seme, domače ozimno gld. 11 25 kr.; konopno seme gld. 14.— kr. do gld. 14 25 kr.; kuminovo seme gld. 26.— kr. do gld. 26 50 kr.

Fižol: Rudeči ribniški gld. 10.— kr.; rudeči Hrvat gld. 8 50 kr.; prepeličar (koks) gld. 10 75 kr. (Vse cene semen in fižola veljajo za 100 kg čistene blaga, kakor ga kmetovalci pripeljejo na prodaj i. s. novo blago.)

Suhe češplje: v oimu sušene gld. 9.— kr. do gld. 9 50 kr.

brez dima sušene gld. 9 50 kr. do gld. 10 50 kr.

Orehi domači: gld. 14 50 kr. do gld. 15.— kr.

Ježice nove: gld. 3 50 kr. do gld. 4 50 kr. za 100 klgr.

Med: od gld. —.— kr. do gld. —.— kr.

Kože. Goveje, težke nad 40 kg po gld. 36.— kr. do gld. 40.— kr.

težke od 30 do 40 kg „ 30.— „ „ 32.— „

lahke „ 30.— „ „ 32.— „

(Te cene veljajo za 100 kg in sicer za kože izdelane po tukajšnjih običajih z rogovi vred. Bikove kože po 25 kr. klgr.)

Telečje kože: 50 kr. za kg.

Kozličjeve kože po gld. —80 kr. do gld. —90 kr.

Svinjske kože: Čiste, brez napak 30 kr. za kg.

Druge vrste 16 do 20 „ „ „

Kože lisic po gld. 3 50 do 4 50

kun „ 12.— „ 13.— za par.

dihurjev „ 2 50 „ 3.—

vidr „ 12.— „ 13.—

Kože zajcev po 20 do 22 gld. za 100 komadov.

Pepelika (potošl) po gld. 16.— 100 kg.

Žito:

V Ljubljani, 29. aprila 1899. Pšenica gld. 9 50 kr., rž gld. 8.— kr., ječmen gld. 7 25 kr., oves gld. 6 50 kr., ajda gld. 8 35 kr., proso gld. 7 50 kr., tursica gld. 5 60 kr., leča gld. 12.— kr., grah gld. 10.— kr., fižol gld. 12.— kr., seno gld. 1 50 kr., slama gld. —.— kr. (Vse cene veljajo za 100 kgr.)

Na Dunaji, 29. aprila 1899. Pšenica gld. 9 18 kr., rž gld. 7 80 kr., ječmen gld. 7 90 kr., oves gld. 5 90 kr., tursica gld. 5 05 kr. (Vse cene veljajo za 100 kilogramov.)

Gumijeve vezi

za cepljenje trt prodaja v najboljši kvaliteti črnega in rudečega gumija tvrdka

Kavčič & Lilleg (28—3)

„Pri zlatorogu“ v Ljubljani.

Istotam se dobé izvrstna semena.

Posojilnica za Bled in okolico,

registr. zadruga z neomejeno zavezo,

obrestuje od novega leta hranilne vloge

po 4 $\frac{1}{2}$ % (30—2)

in plačuje rentni davek sama.

Lepo, malo posestvo

10 minut od trga Šmarje pri Jelšah na Spodnjem Štajerskem na gričku ležeče, se prodaja prav cenó. Obstoja iz lepe zidane, enonadstropne hiše s 5 sobami, 2 kuhinjama in 3 kletmi, gospodarskega poslopja, vinograda, zasajenega s triletnimi, požlahtnenimi ameriškimi trtami, sadnega vrta, travnika, njiv, gozdička in lične, male kapelice. Pri hiši je vodnjak z izborno pitno vodo. Vse je v najboljem stanju, arrondirano in se prodaja le, ker je za posestnika preoddaljeno. Zemlje je 30.909 m². — Natančneje pri dr. Derču v Ljubljani ali g. Josipu Wagner-ju, kupcu v Šmarji pri Jelšah. (38—1)

Najboljši prašek za živino

je Barthelnovo kladno apno; ono prepreči li-
zavost in glodanje lesa, prepreči mehčanje kosti, pre-
preči hujšanje, naredi živino ješčo, okrepi prebavljanje,
pomnoži mleko ter jajca, naredi živino močnejšo in tvori
trdo meso. (4-3)

Za vsako žival neobhodno potrebno. — Popisi zastoj. —
Pošiljate po 5 kg. kot poskus za 1 gld.

Dalje je v zalogi **maža za vozove** (Sparwagenfett), **va-
selin, olje za stroje** itd. po nizki ceni.

Miha Barthel in drug,

Dunaj X. Keplergasse št. 20.

Domača tvrdka

Josip Lorber in dr.

tovarna za stroje in livarna v Žalcu pri Celju
izdeluje in prodaja po **tovarniški ceni**:

Najboljše in najcenejše travniške brane,

najizbornejše slamoreznice, najnovejše mlatilnice z ležiščem na
krogle, istotako stiskalnice in mline za grozdje in sadje, geple itd.

Najboljše možnarje za streljanje proti toči, kakor tudi, v
nalasč zato napravljene cilindre po prav solidni ceni. (14-1)

Prevzame v najboljšo in točno izvrško vsa v strojno
in livarsko stroko spadajoča dela za tovarne, mline, žage
in druge obrtniške naprave, istotako prevzame vsak stroj
v najtemeljitejšo in cenejšo popravo.

Za vsak možnar, stroj, sploh za vsako delo se jamči.

Tovarniške cene.

Domače kose!

Da se nepotrebna ptuja konkurencija zavrne pričela je pod-
pisana tvrdka izdelavati v dogovoru s o. kr. kmetijsko
družbo kranjsko posebne

kose iz garbanega angleškega jekla,

ki so boljši kakor koli druge.

Blago teh kos je najboljše, ki se da dobiti, je jako trdo
a zraven pa volno, da ne poka.

Kose imajo vdarjene var-
stvene znamke in sicer:

in

Dolgoš kos		cesarskega orla			križ s krajci		
		5	5 1/2	6	6 1/2	7	7 1/2
	v pesteh	55	60	65	70	75	80
	v centimetrih	85	90	95	1-00	1-05	1-10

Cena kr.:

Iz ravno takega jekla:

srpe po 50 kr.

nože za slamoreznike po 2 gld.,

kline za slamorezne stroje po 2 gld.,

kose za mah po 50 kr.

Isto tako izdeluje vse drugo v njegovo stroko spadajoče
blago, kakor lopate, sekire, vile, krampe, nože, cepine,
lemeže, črtala, vezi, šine, podvoze, pokrovke, coklje,
kladva, klešče i. t. d., in sicer fino točno in po primerno
nizki ceni.

K obilni naročitvi se priporoča

(37-1)

F. Kajetan Ahačič

v Tržiču na Gorenjskem.

Moka

z mlina **Vinko-ta Majdiša** v Kranju oddaje se po **en gros**
cenah v plombiranih vrečkah po **10 in 25 kil** v prodajalni
Maks-a Domicej-a v Ljubljani na Rimski cesti nasproti
Gorupovim hišam.

Dostavljanje na dom brezplačno.

Plombe originalne mlinske.

Moka oddaje se tudi v vrečah po **50, 85 in 100 kil.** —
Opozarja se, da priznani izvrstni izdelek prvega domačega našega
mlina dandanes tudi na tujem uspešno tekmuje z izdelki vseh
ogerskih mlinov. (27-3)

Vsakovrstno opeko, (19-5)

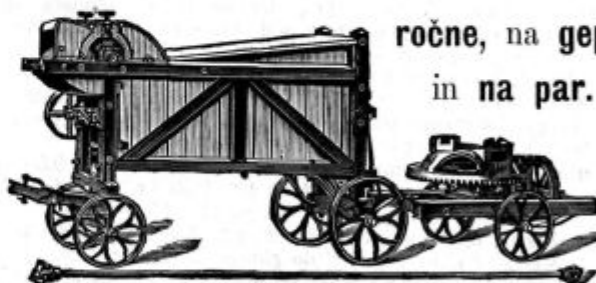
kakor zarezano strešno opeko (Strangfalz-
Dachziegel) in prešano zarezano opeko
(Marseiller gepresste Dachziegel) navadno
izdelano in s terom napojeno (črno) pro-
dajata po najnižjih cenah

Knez & Supančič,

tovarna za opeko v Ljubljani.

Priznано izvrstne in najboljše

MLATILNICE

ročne, na gepel
in na par.

potem vsakovrstne **gepelne** za vprego od 1 do 6 konj; najno-
vejše **žitočistilnice, trijerje, reblijače; stiskalnice** za seno
in slamo ročne, nepremične in prepeljive.

Valarje za polje iz jeklene ploščevine (Stahlblech-Feld-
walzen), robati in gladki. **Pluge** z 1, 2, 3 in 4 lemeže; **trav-
niške brane** klepne in dijagonalne. (20-1)

Stiskalnice za zeleno krmo; sušilnice za sadje in sočivje.
Vsakovrstne stiskalnice in mlini za grozdje in sadje; stroje
za roblanje. Samodelujoče patentovane brizgalnice za trsje in
zelenjad „**Syphonia**“. Vse navedeno orodje izdeluje in razpo-
silja po najnovejši sestavi

PH. MAYFARTH & drug.

o. kr. edino priv. tovarne kmet. strojev, livarna in fužina na par
DUNAJ, II. Taborstrasse št. 76.

Odlikovan z nad 400 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami.
Obširne cenike in mnogoštevilna priznanska pisma zastoj.

Zastopniki in prekupci se iščejo. (16-2)

Ustanovljeno leta 1872. — 600 delavcev.

Naznanilo!

Dovoljujeva si s tem gg. kmetovalcem in kmetijskim za-
drugam uljudno naznaniti, da sva pod firmo

Karola Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek

prevzela od gospoda Karola Kavšeka tudi njegovo veliko zalogo poljedelskih strojev, kakor: **slamoreznice** in **mlatilnice** za na roko in za na gepelj, **vrtila** (gepeljna), **mlino** za debelo moko in za sadje, **brane** za mah, **pluge**, **trombe** za gnojnico, **vodne cevi** in **sesalke** itd., katere bodeva imela vedno v veliki izbiri po najnižjih cenah v zalogi.

Najin prednik gospod Karol Kavšek je prodal 500 do 600 strojev z najboljšo konstrukcijo, ki radi in brez hibe teko, o čemur ima najbolj laskava pričevala; tako bodeva tudi midva vedno popolnoma zadovoljevala kupovalce in skusala zagotoviti si dobro ime z najboljšim blagom.

Kdor hoče še kupiti **izvrstno slamoreznico**, jo lahko dobi sedaj v tem času najceneje.

Priporočava tudi, če si kdo hoče kupiti **mlatilnico** ali pa **gepelj**, ki radi tečejo, naj si take stroje prej pri nama ogleda preden naroča drage in slabe stroje iz tujih krajev.

☛ Dobrim posestnikom se dovoljuje plačevanje v obrokih. ☛

(29—3)

Beleživa z odličnim spoštovanjem

Karola Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek.

F. P. VIDIC & drug.

Ljubljana, Prešernove ulice

priporočajo po najnižji ceni pripoznano najboljše kakovosti: zarezane strešnike (Strangfalzziegel), rudečo in črno zidarsko opeko; Roman cement, lastnega izdelka iz tovarne v Šmarci pri Kamniku; dovški Portland cement; vsakovrstne peči v raznovrstnih barvah in oblikah; šamotni in cementni tlak; cevi iz kamenine za stranišča in vodovode; ognjetrdno opeko, ter vse v stavbarsko stroko spadajoče predmete. (34—2)

Fr. Podgoršek,

posestnik drevesnice v Brežicah,

priporočam svojo veliko zalogo visokodebelnih jabolčnih drevesec po 30—35 kr. komad, breskve, najbolj ameri-
kanske in tudi domače vrste; osobito v „Kmetovalcu“ priporočeno Amsden - breskev po 30—40 kr. komad; pritikovce 4—6 letne, s cvetnimi popki, po 30—60 kr., murve, novejšje, požlahtnjene z velikim sadom po 25 do 30 kr. komad; lepe črešnjevje divjake, 100 komadov za 80 kr., jagode po 3—5 kr. komad. — Nadalje trte na portalis cepljene, sortirane, močno vkoreninjene, prve vrste, dokler je kaj zaloge, oddajem še po 9 kr. komad; zmešane vrste po 7 kr. — Sadne divjake: kutine 2 letne presajene po 2 kr. komad; jabolčne divjake za okuliranje po 6 gld. 1000 komadov. (33—2)

Vnovič znižane cene!

Vse stroje za poljedelstvo.

Vnovič znižane cene!

Trijerji (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi

Sušilnice za sadje in zelenjavo, škropilnice proti peronospori. Zboljšani sestav Vermorelov. Mehovi za žveplanje trt.

Mlatilnice, mlini za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav. Slamoreznice jako lahke za goniti in po zelo zmernih cenah. Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje, prodaja v najboljši izvršitvi

IG. HELLER na Dunaju, II./, Praterstrasse 49.

Zastopniki se iščejo! — Ceniki brezplačno!

(15—5)

☛ Pred ponarejenjem se je posebno treba varovati. ☛

Mala naznanila.

Vsak ud c. kr. kmetijske družbe kranjske sme po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavo tikajočo se gospodarskega prometa. Objava ne sme presegati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati po 5 kr. za vsak natis. Neudje plačajo za objavo med „Malimi naznanili“ po 5 kr. za vsako vrsto in vsak natis. Denar je naprej poslati.

Mizarska dela za stavbo in pohištvo, izvršuje solidno, točno in ceno Simon Praprotnik, mizarski mojster v Ljubljani (Vodmat) št. 104. (24)

Vsakovrstne jerbace, grablje, toporišča, izborne pipe ter sploh vso drugo gospodarsko leseno robo priporoča po nizki ceni Matko Arko, trgovec s suho robo v Ljubljani, semeniško poslopje. (64)

Amerikanski panj, z 18 okvirji in oknom proda za 3 gld. Ivan Bilc, čebelar v Ilir. Bistrici. (92)

Med, pitanec, po 55 kr. kilogram prodaja Jak. Kuralt v Žabnici, pošta Škofja Loka. (93)

Žrebca, šimelna, 1 leto starega, 143 cm visokega, proda Jurij Podjed v Voklem, pošta Senčur pri Kranju. (94)

Trnjevihi sadik (Crataegus oxiacantha) dobro okoreninjenih, okoli 700 komadov, za živo mejo želi kupiti kmetijska podružnica v Studenem, pošta Postojna. (95)

Hrušvega mošta, prav dobrega, ukusnega in močnega nad 20 hl po 9 kr. liter. postavljen na kolodvor Litija proda Ivan Kristan, posestnik v Vačah pri Litiji. (96)

Mlinar, pošten, priden in vešč mlenja turšice se sprejme takoj. Ponudbe sprejme Hinko Grabrijan v Vipavi. (97)

Škupe, za streho krit, več stotov, ima naprodaj Jos. Jenko, posestnik na Zgornjem Brniku, pošta Cerklje, Gorenjsko. (98)

Apno, za zidanje, po 45 kr. stari cent, se bo dobilo od 2. do 8. majnika t. l. pri Ignaciju Jelovškemu v Zaplani šte. 45, pošta Vrhnika. (99)

300 smrekovih debel in 5 oralov bukovega lesa (zadnji za posekati) ima naprodaj Anton Kržišnik, posestnik v Bukovem Vrhu št. 26., pošta Poljane nad Škofjo Loko. (100)

1000 butar za kurjavo je naprodaj v Babendolu. Več pove Lovro Florijančič na Poljanah št. 4., pošta Št. Vid pri Ljubljani. (101)

Gumi, najboljše vrste, za zeleno cepljenje trt, razpošilja po 10 gld. kilogram — poštne prosto — Valentin Uršič, trgovec v Kostanjevici na Dolenjskem. (102)

Osle z najboljšega brusnega kamna 100 kosov za 3 gld. 10 kr. priporoča J. Razboršek v Šmartnem pri Litiji. Pošilja se v vsaki množini po povzetju. (103)

Brinja, isterskega, nad 100 met. stotov po najnižji ceni ima naprodaj Ivan Granduč v Povžanah št. 16., pošta Materija, Istra (postaja Hrpelje-Kozina). (104)

Jajca za valjenje, od belih kokošij „Langshan“, ktera so bila opisana v 19. šte. „Kmetovalca“ l. 1897.; prodaja Ivan Stele v Zalogu pod Ljubljano. (105)

Jajca za valjenje

od zanesljivo plemenitih kur

prodaja eno od Brama po	10 kr.
Velike grahnate Plymouth Rocks izvrstne jajčnice po	15 „
Lepo čopaste Houdan izvrstne jajčnice	20 „
Velike Kokinkina rumene	25 „
„ Dorking s srebrnim perjem	20 „
Fazan domači, ali hišni	25 „
Hamburske zlatoprižne kure, nesó skoz celo leto, v naših krajih prva novost, po	30 „

nadalje prodaja zanesljive harscarske kanarčke najplemenitejših vrst od 5—15 gld. pevce, samice pa po 2 gld.

IVAN KRANJC, veleposestnik v Št. Ilju
pošta Velenje, Stajersko. (24—4)

Manj ko 10 jajc se ne odpošlje.

Na prodaj so

tri lepa posestva

na slovenskem Koroškem: prvo v občini Kotmaraves, vredno 8000 gld., obsega 93 zaokroženih oralov; na leto 15 1/2 polovnjaka sadnega mošta, za 3000 gld. senčnega gozda; drugo pri Grebinju, vredno 3500 gld., obsega 70 oralov, na leto 30 1/2 polovnjaka sadnega mošta, in tretje v Borovljah, vredno 3000 gld., z enonadstropno hišo, kovačnico in velikim vrtom v sredini Borovelj, 1 oral gozda. — Gospodarska poslopja pri prvih dveh posestvih so v najboljšem stanu. Kupnine ni treba izplačati in ostane na posestvu zavarovana. — Več pove lastnik (35—1)

Janez Stangl,

stavbinski podjetnik v Kotmarivesi (Köttmannsdorf) na Koroškem.

V najem za več let,

se daje hiša z koncesijo trgovine, gostilne in žganjetoča v Razdrtem, kjer bode v kratkem štacija nameravane železnice Ajdovščina-Vipava. Hiša je poleg farne cerkve, v sredi vasi, na najlepšem kraju ob glavni cesti.

Natančnejši pogoji poizvedo se pri

Franč Tratnik-u,

(36—1)

trgovcu v Dolenjivasi, pošta Cerknica, postaja Rakek.

Važno za kmetijstvo!

Redilna in hranilna štupe za

prašiče.

Najboljše redilno in dijetetično sredstvo za prašiče. Za notranjo rabo, služi v tvorbo mesa in tolsče. — 1 zametek 25 kr., 5 zamotkov samo 1 gld. (5—2)

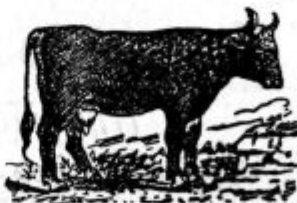

Varstvena znamka.

Redilna štupe za

živino

za notranjo rabo pri kravah in konjih. Rabi se skoraj 50 let z najboljšim uspehom. Če živina neče žreti in da se zboljša mleko. — 1 zametek z navodom o uporabi 50 kr., 5 zamotkov samo 2 gld.

Varstvena znamka.

Redilna in hranilna štupe za

kuretnino.

Najboljše zavarovano, redilno in dijetetično sredstvo za notranjo rabo, pospešuje tvorbo jajc. Za kure, purane, gosi, race itd. — 1 zametek 25 kr., 5 zamotkov samo 1 gld.

[Varstvena znamka.]

Dobiva se
v lekarni Trnkóczy v Ljubljani,
Kranjsko.

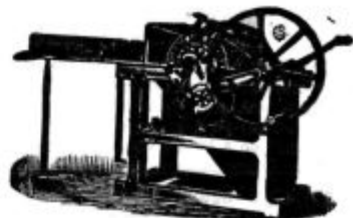
Pismena ali pa z dopisnico za 2 kr. pod gorenjimi naslovom vpošilana naročila se najlože in najceneje izvršujejo po pošti. V tem slučaju se prosí natančnega naslova sprejemalčevega (ime, kraj, hišna številka, zadnja pošta in dežela).

Naznanilo!

Dovoljujeva si s tem gg. kmetovalcem in kmetijskim za-
drugam uljudno naznaniti, da sva pod firmo

Karola Kavšeka nasl.
Schneider & Verovšek

prevzela od gospoda Karola Kavšeka tudi njegovo veliko zalogo poljedelskih strojev, kakor: **slamorenice** in **mlatilnice** za na roko in za na gepelj, **vrtila** (gepeljna), **mline** za debelo moko in za sadje, **brane** za mah, **pluge**, **trombe** za gnojnice, **vodne cevi** in **sesalke** itd., katere bodeva imela vedno v veliki izbiri po najnižjih cenah v zalogi.

Najin prednik gospod Karol Kavšek je prodal 500 do 600 strojev z najboljšo konstrukcijo, ki radi in brez hibe teko, o čemur ima najbolj laskava spričevala; tako bodeva tudi midva vedno popolnoma zadovoljevala kupovalce in skusala zagotoviti si dobro ime z najboljšim blagom.

Kdor hoče se kupiti **izvrstno slamorenico**, jo lahko dobi sedaj v tem času najceneje.

Priporočava tudi, če si kdo hoče kupiti **mlatilnico** ali pa **gepelj**, ki radi tečejo, naj si take stroje prej pri nama ogleda preden naroča drage in slabe stroje iz tujih krajev.

☛ Dobrim posestnikom se dovoljuje plačevanje v obrokih. ☛

Beleživa z odličnim spoštovanjem

(29-2)

Karola Kavšeka nasl.
Schneider & Verovšek.

☛ Deteljno seme. ☛

Ker je podpisana družba prepričana, da se je obraniti predence (žide) v detelji le tedaj, ako se seje čisto seme ukrenila je posredovati tudi letos svojim udom nakup zanesljivega detelnega semena.

Tisti udje, ki hočejo tedaj tako seme, naroče naj ga pri podpisani družbi, družba naročila bode le toliko detelnih semen, kolikor bo naročenih.

Naročeno seme je pregledano od c. kr. pregledovalne postaje na Dunaji,

1 klgr. prave francoske lucerne (nemške ali vedne detelje) stoji 62 kr., 1 klgr. debeložrnate domače t. j. štajerske, rudeče detelje stoji 60 kr. Naročila se sprejemajo samo od udov.

Vreče in vožnji listi se ne zaračunajo.

Opomnja. Cene postavljene so tako nizko, da cenejši ni mogoče dati »poštenega« semena »brez predence«. Ker je ponujano seme dvakrat čisteno in le odbrano debelo seme, zadostuje polovica semena v primeri s drugim cenim a slabim semenom, zato je kupec tega semena na vsak način na dobičku.

(6-7)

Ravno tako oddajala bo podpisana družba

pravo rusko laneno seme

in sicer

☛ kilogram po 14 kr. ☛

Naročniki naj se za navedena semena takoj oglase pri podpisani družbi. Naročitvam je priložiti vsaj polovico zneska za naročeno blago kot aro. Naznaniti je natančno: naročnikovo bivališče, zadnjo pošto, oziroma železniško postajo.

!!Manj kot 5 kg se po pošti ne razpošilja!!

Naročila je prijavititi:

c. kr. kmetijski družbi kranjski v Ljubljani.

Vnovič znižane cene!

Vse stroje za poljedelstvo.

Vnovič znižane cene!

Trijerji (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi

Sušilnice za sadje in zelenjavo, škropilnice proti peronospori. Zboljšani sestav Vermorelov. Mehovi za žveplanje trt.

Mlatilnice, mline za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav. Slamorenice jako lahke za goniti in po zelo zmernih cenah. Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje, prodaja v najboljši izvršitvi

IG. HELLER na Dunaju, II/1, Praterstrasse 49.

Zastopniki se iščejo! — Ceniki brezplačno!

(15-4)

☛ Pred ponarejenjem se je posebno treba varovati. ☛

Mala naznanila.

Vsak od c. kr. kmetijske družbe kranjske sme po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavo tiskajočo se gospodarskega prometa. Objava ne sme presegati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati po 5 kr. za vsak tatis. Neudje plačajo za objavo med „Malimi naznanili“ po 5 kr. za vsako vrsto in vsak tatis. Denar je naprej poslati.

Ribniškega fižola, izbrano semensko blago, v večji množini, ima naprodaj Josip Klun, posestnik v Ribnici štev. 49. Cena po dogovoru. (5)

Pluge in osipalnike, zboljšane in po skušeno dobri sestavi izdeluje po 8 in 9 gld. komad Miha Preložnik, kovač v Hotinji vasi, pošta Rače (Kranichsfeld). (11)

Mizarska dela za stavbo in pohištvo, izvršuje solidno, točno in ceno Simon Praprotnik, mizarski mojster v Ljubljani (Vodmat) št. 104. (24)

Ribniški fižol pristno seme ima naprodaj večjo množino Jakob Lovrenčič posestnik in trgovec v Sodražici. (38)

Velikonočne jerbabe, grablje, toporišča, izborne pipe ter sploh vso drugo gospodarsko leseno robo priporoča po nizki ceni Matko Arko, trgovec s suho robo v Ljubljani, semeniško poslojce. (64)

10.000 hrastovih sadik ima naprodaj Mihael Globočnik ml., posest. v Vogljah, pošta Šenčur pri Kranju. Cena po dogovoru. (66)

Krompir „onejda“, 100 kg po 2 gld. 50 kr. prodaja Anton Kuralt, posestnik na Zgornji Senici, pošta Medvede. (67)

Seme pravega kašelskega zelja, žlica po 30 kr., prodaja in razpošilja Anton Ložar, posestnik v Bizoviku št. 20, pošta Spod. Hrušica. (69)

Krompir „onejidovec“, ima naprodaj Franc Koselj, posestnik v Smokuču, pošta Žirovnica, Gorenjsko. (74)

Sadike orjaških braziljskih jagod, oddajam aprila, maja in avgusta po 50 za jeden goldinar, poštnine prosto kamorkoli. Dr. J. Jan v Podhomu, pošta Gorje pri Bledu. (75)

Posestvo na Breznici št. 9, se prodaja pod jako ugodnimi pogoji. Več pov. Ivan Pogačnik, posestnik na Breznici št. 9 in 3, pošta Žirovnica, Gorenjsko. (79)

Lopo posestvo na katerem se redi 20 do 22 goveje živine, poleg hiše lep in velik sadni vrt, bo naprodaj na prostovoljni dražbi 17. in 29. dne aprila v Srednjih Kanomljah, pošta Idrija. (81)

Domače zajce, velike pasme, ima vedno na prodaj (po 2, 3 in 4 gld. par) Anton Poljšak, Zapuže, pošta Ajdovščina. (82)

Bika, muricodolske pasme od 1½ do 2 leti starega želi kupiti Lavoslav Žgur, posestnik na Gočah pri Vipavi. (83)

Kobilu, kostanjeve barve, 9 let staro, 161 cm visoko, ktera ima 8 tednov starega žrebeta pod saboj, prodaja Anton Koren, posestnik v Petrovčah pri Celju. (84)

Jabolčnega mošta, okolo 20 hl, po 8 kr. liter, je naprodaj v grajščini Impoljca, pošta Radna pri Sevnici. (85)

Domača slivovka, izvrstno blago, liter po 55 kr., finejša po 64 kr., najboljša, dvakrat kuhana pa po 94 kr. liter, postavljena na kolodvor Krško ali pa Rudolfovo, prodaja Fr. Weiss v Dolenjih Raduljah, pošta Buča. (86)

Žlahtnih orehoveh dreveso, 100 komadov, po 4 leta stare ima naprodaj po 50 kr. komad Josip Benedičič, posestnik na Zgornji Dobravi, pošta Kropa. (87)

Lepo posestvo, z velikim poslopjem na katerem se redi 30 goveje živine, 6 konj in do 60 prasičev, je iz proste roke naprodaj. Več pov. Francišek Merlak v Velikovecu (Völkermarkt) št. 22. Koroško. (88)

Ventil dobro ohranjen in lesene cevi z vsem kovanjem in drugo pripravo za vodnjak prodaja J. Vodnik v Podutiku št. 25 pošta St. Vid nad Ljubljano. (89)

Več tisoč črnega bora, dveletnega, po zelo nizki ceni ima naprodaj Andrej Rovani, posestnik na Colu nad Vipavo. (90)

Bik, prav lep, 15 mesecev star in ena krava 6 let stara, ktera bo meseca oktobra strila tele, oba „Marija dvorske“ pasme, prodaja Rok Klemenšek, posestnik v Solčavi na Sp. Štajarskem. (91)

Gumijeve vezi

za cepljenje trt prodaja v najboljši kvaliteti črnega in rudečega gumija trvdka

Kavčič & Lilleg (28—2)

„Pri zlatorogu“ v Ljubljani.

Istotam se dobé izvrstna semena.

JOSIP LEUZ

trgovec (16—5)

v Ljubljani, Reseljnova cesta

kupuje in prodaja vsakovrstni semenski krompir; za seme ima v zalogi: zgodnji češki rožnik, češki onejidovec, beli okrogli češki krompir itd., nadalje izvrstno jedilno čebulo, čebulček, suhe gobe, semenski oves, ajdo itd. itd.

Fr. Podgoršek,

posestnik drevesnice v Brežicah,

priporočam svojo veliko zalogo visokodebelnih jabolčnih drevesec po 30—35 kr. komad, breskve, najboljše ameriškanske in tudi domače vrste; osobito v „Kmetovalcu“ priporočeno Amsden-breskev po 30—40 kr. komad; pritlikovce 4—6 letne, s cvetnimi popki, po 30—60 kr., murve, novejšje, požlahtnjene z velikim sadom po 25 do 30 kr. komad; lepe črešnjeve divjake, 100 komadov za 80 kr., jagode po 3—5 kr. komad. — Nadalje trte na portalis cepljene, sortirane, močno vkoreninjene, prve vrste, dokler je kaj zaloge, oddajam še po 9 kr. komad; zmešane vrste po 7 kr. — Sadne divjake: kutine 2 letne presajene po 2 kr. komad; jabolčne divjake za okuliranje po 6 gld. 1000 komadov. (33—1)

F. P. VIDIC & drug.

Ljubljana, Prešernove ulice

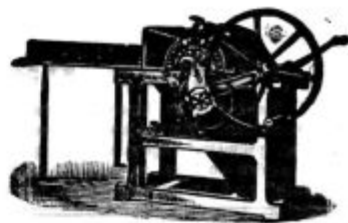
priporočajo po najnižji ceni pripoznano najboljše kakovosti: zarezano strešnike (Strangfalzziegel), rudečo in črno zidarsko opeko; Roman cement, lastnega izdelka iz tovarne v Šmarci pri Kamniku; dovški Portland cement; vsakovrstne peči v raznovrstnih barvah in oblikah; šamotni in cementni tlak; cevi iz kamenine za stranišča in vodovode; ognjetrdno opeko, ter vse v stavbarsko stroko spadajoče predmete. (34—1)

Naznanilo!

Dovoljujeva si s tem gg. kmetovalcem in kmetijskim za-
drugam uljudno naznaniti, da sva pod firmo

Karola Kavšeka nasl.
Schneider & Verovšek

prevzela od gospoda Karola Kavšeka tudi njegovo **veliko zalogo poljedelskih strojev**, kakor: **slamorenice** in **mlatilnice** za na roko in za na gepelj, **vrtila** (gepeljna), **mlne** za debelo moko in za sadje, **brane** za mah, **pluge**, **trombe** za gnojnice, **vodne cevi** in **sesalke** itd., katere bodeva imela vedno v veliki izbiri po najnižjih cenah v zalogi.

Najin prednik gospod Karol Kavšek je prodal 500 do 600 strojev z najboljšo konstrukcijo, ki radi in brez hibe teko, o čemur ima najbolj laskava spričevala; tako bodeva tudi midva vedno popolnoma zadovoljevala kupovalce in skusala zagotoviti si dobro ime z najboljšim blagom.

Kdor hoče še kupiti **izvrstno slamorenico**, jo lahko dobi sedaj v tem času najceneje.

Priporočava tudi, če si kdo hoče kupiti **mlatilnico** ali pa **gepelj**, ki radi tečejo, naj si take stroje prej pri nama ogleda, preden naroča drage in slabe stroje iz tujih krajev.

☛ Dobrim posestnikom se dovoljuje plačevanje v obrokih. ☛

(29-1)

Beleživa z odličnim spoštovanjem

Karola Kavšeka nasl.
Schneider & Verovšek.

☛ Deteljno seme. ☛

Ker je podpisana družba prepričana, da se je obraniti predenice (žide) v detelji le tedaj, ako se seje čisto seme ukrenila je posredovati tudi letos svojim udom nakup zanesljivega detelnega semena.

Tisti udje, ki hočejo tedaj tako seme, naroče naj ga pri podpisani družbi, družba naročila bode le toliko detelnih semen, kolikor bo naročenih.

Naročeno seme je pregledano od c. kr. pregledovalne postaje na Dunaji,

1 klg. prave francoske lucerne (nemške ali večne detelje) stoji 62 kr., 1 klg. debeložrnate domače t. j. štajerske, rudoče detelje stoji 60 kr. Naročila se sprejemajo samo od udov.

Vreče in voznji listi se ne zaračunajo.

Opomnja. Cene postavljene so tako nizko, da cenejši ni mogoče dati »poštenega« semena »brez predenice«. Ker je ponujano seme dvakrat čisteno in le odbrano debelo seme, zadostuje polovica semena v primeri s drugim cenim a slabim semenom, zato je kupec tega semena na vsak način na dobičku. (6-6)

Ravno tako oddajala bo podpisana družba

pravo rusko laneno seme

in sicer

☛ kilogram po 14 kr. ☛

Naročniki naj se za navedena semena takoj oglase pri podpisani družbi. Naročitvam je priložiti vsaj polovico zneska za naročeno blago kot aro. Naznaniti je natančno: naročnikovo bivališče, zadnjo pošto, oziroma železniško postajo.

!!Manj kot 5 kg se po pošti ne razpošilja !!

Naročila je prijavititi:

c. kr. kmetijski družbi kranjski v Ljubljani.

Vnovič znižane cene!

Vse stroje za poljedelstvo.

Vnovič znižane cene!

Trijerji (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi
Sušilnice za sadje in zelenjavo, škropilnice proti peronospori. Zboljšani sestav Vermorelov. Mehovi za žveplanje trt.

Mlatilnice, mlini za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav. Slamorenice jako lahke za goniti in po zelo zmernih cenah. Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje, prodaja v najboljši izvršitvi

IG. HELLER na Dunaju, II/2, Praterstrasse 49.

Zastopniki se iščejo! — Ceniki brezplačno!

(15-3)

☛ Pred ponarejenjem se je posebno treba varovati. ☛

Mala naznanila.

Vsak ud c. kr. kmetijske družbe kranjske sme po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavo tikajočo se gospodarskega prometa. Objava ne sme presegati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati po 5 kr. za vsak natis. Nendje plačajo za objavo med „Malimi naznanili“ po 5 kr. za vsako vrsto in vsak natis. Denar je naprej poslati.

Ribniškega fižola, izbrano semensko blago, v večji množini, ima naprodaj Josip Klun, posestnik v Ribnici štev. 49. Cena po dogovoru. (5)

Pluge in osipalnice, zboljšane in po skušeno dobri sestavi izdeluje po 8 in 9 gld. komad Miha Preložnik, kovač v Hotinji vasi, pošta Rače (Kranichsfeld). (11)

Mizarska dela za stavbo in pohištvo, izvršuje solidno, točno in ceno Simon Praprotnik, mizarski mojster v Ljubljani (Vodmat) št. 104. (24)

Seme edino pravega kašelskega zelja prodaja po 50 kr. 30 gr. Ig. Mercina v Zg. Kašlji, pošta Zalog pri Ljubljani. Naročilu je pridejati ob enem tudi naročnino, katera se sprejme tudi v pisemskih znamkah. Prodajam edino le lastni pridelek. Za pristnost in kaljivost jamčim. (29)

Ribniški fižol pristno seme ima naprodaj večjo množino Jakob Lovrenčič posestnik in trgovec v Sodražici. (38)

Prav lepe kokoši, velikanske pasme »kokinkina«, potem ravno te vrste peteline, potem jajca za valenje od vsakovrstnih žlahtnih velikih kokoši; potem velikanske race »Ashbury«; hancarske kanarčke, golobe razne vrste lepih in velikih pasem itd. itd. ima naprodaj Karol Počivalnik, hotelier v Ljubljani, Sv. Petra cesta. (38)

Krompir „Agneljev Biser“, prodaja po 4 gld. 100 kg; manj ko 25 kg se ne pošilja; prosi se za natančni naslov in železnično postajo na katero se naj pošlje. Dalje prodaja jajca za valenje od belih kokošij »Langsham« po 15 kr. eno. Janez Stele v Zalogu pod Ljubljano. (59)

Velikonočne jerbaze, grablje, toporišča, izborne pipe ter sploh vso drugo gospodarsko leseno robo priporoča po nizki ceni Matko Arko, trgovec s suho robo v Ljubljani, semeniško poslepe. (64)

10.000 hrastovih sadik ima naprodaj Mihael Globočnik ml., posest. v Vogljah, pošta Šenčur pri Kranju. Cena po dogovoru. (66)

Krompir „onejida“, 100 kg po 2 gld. 50 kr. prodaja Anton Kuralt, posestnik na Zgornji Senici, pošta Medvode. (67)

Žlahtno drevje, komad 20 kr., divje kostanje komad po 30 kr., ima napredaj Janko Hafner, posest. v Žabnici, pošta Škofja Loka. (68)

Seme pravega kašelskega zelja, žlica po 30 kr., prodaja in razpošilja Anton Ložar, posestnik v Bizoviku št. 20, pošta Spod. Hrušica. (69)

Učenca ali učenko, v starosti 14 let, poštenih starišev, katera sta dovršila vsaj vsakdajno ljudsko šolo, sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom Anton de Schiava, trgovec v Cerknici pri Rakeku. (70)

Osele z najboljšega brusnega kamna 100 kosov za 3 gld. 10 kr. priporoča J. Razboršek v Smartnem pri Litiji. Pošilja se v vsaki množini po povzetju. (71)

28 novih panjev, nemške normalne mere prodaja J. Žirovnik v Gorjah pri Bledu. (72)

Svinjo, jorkširske pasme, ki je pred 8 tedni prvič skotila 8 mladičev prodaja Josip Hočevár, posest. v Žejah, pošta Komenda. (73)

Krompir »onejidovec«, ima naprodaj France Koselj, posestnik v Smokuču, pošta Žirovnica, Gorenjsko. (74)

Sadice orjaških braziljskih jagod, oddajam aprila, maja in avgusta po 50 za jeden goldinar, poštnine prosto kamorkoli. Dr. J. Jan v Podhomu, pošta Gorje pri Bledu. (75)

Kovaškega učenca, krepkega in od pridnih starišev vsprejme takoj Gašper Mohar, kovač v Škofji Loki. (76)

Kobilu, šimlo, 5 let staro, 165 cm visoko, ima naprodaj Alojzij Žerovc, posestnik v Mlinem pri Bledu. (77)

Izvrstne brusne kamne ima naprodaj Janez Fatur v Kilovčah, pošta Prem, Notranjsko. Cena po velikosti in dogovoru. (78)

Posestvo na Breznici št. 9 se prodaja pod jako ugodnimi pogoji. Več pové Ivan Pogačnik, posestnik na Breznici št. 9 in 3, pošta Žirovnica, Gorenjsko. (79)

Bik plemenjak, belanske pasme, 152 cm visok in 210 cm prsnega obsega, jako lep, 3 leta star in zelo krotak, je naprodaj pri Janezu Geržina v Št. Petru na Krasu. (80)

Lopo posestvo na katerem se redi 20 do 22 goveje živine, poleg hiše lep in velik sadni vrt, bo naprodaj na prostovoljni dražbi 17. in 29. dne aprila v Srednjih Kanomljah, pošta Idrija. (81)

Domače zajce, velike pasme, ima vedno na prodaj (po 2, 3 in 4 gld. par) Anton Poljšak, Zapuže, pošta Ajdovščina. (82)

Gumijeve vezi

za cepljenje trt prodaja v najboljši kvaliteti črnega in rudečega gumija trdka (26—1)

Kavčič & Lilleg

„Pri zlatorogu“ v Ljubljani.

Istotam se dobé izvrstna semena.

JOSIP LEUZ

trgovec

(16—4)

v Ljubljani, Reseljnova cesta

kupuje in prodaja vsakovrstni semenski krompir; za seme ima v zalogi: zgodnji češki rožnik, češki onejidovec, beli okrogli češki krompir itd., nadalje izvrstno jedilno čebulo, čebulček, suhe gobe, semenski oves, ajdo itd. itd.

Raznovrstna

izvirna domača semena

vrtna in poljska, kakor: najboljše vrste salata (Pariser, Cuker in Bologneser) glavna, ktera je vse leto za sejati, ter naredi velike in trde glave. Dalje vsakovrsten fižol nizki in visoki; beli brez niti za v stročevji, kateri se zamore poletni čas z lušinjami posušiti ter se potem lahko zimski čas uživa. Velika izbira velikanske pese Mammot rudeča; oliev rudeča in Eckendorfer rumena in rudeča; bučna semena največje vrste (sad postane do 100 kg težak). — Od 15. aprila do 15. maja dobijo se tudi vsakovrstne zelja (flance), kakor: najboljše vrste Brunšvitskega zgodnjega zelja in vohrovta; kolerabe vrhne in zemeljske, karfijole, paradizniki, paprika, sploh vsakovrstne povrtnine in cvetlice, kakor tudi turšica najboljše vrste. — Za vse od mene naročeno blago se jamči. —

Za mnogobrojne naročitve se priporoča z spoštovanjem

Henrik Rozman,

(21—1)

vrtnar in trgovec s semenom v Mirni peči na Dolenjskem.

Vnanja naročila izvršujejo se točno. — Cene nizke.

Vsakovrstna

zanesljiva semena

kakor: domače, lucerne ali nemške in rudeče detelje; velikanske rumene, bele in rudeče pese; raznih trav in vsih vrst salat se dobivajo po nizkih cenah pri (10—5)

Josipu Kordinu v Ljubljani,
pred Škofijo št. 4.

Domača tvrdka

Josip Lorber in dr.

tovarna za stroje in livarna v Žalcu pri Celju
izdeluje in prodaja po **tovarniški ceni**:

Najboljše in najcenejše travniške brane,
najizbornejše slamoreznice, najnovejše mlatilnice z ležiščem na krogle, istotako stiskalnice in mline za grozdje in sadje, geple itd.

Najboljše možnarje za streljanje proti toči, kakor tudi v nalašč zato napravljene cilindre po prav solidni ceni.

Prevzame v najboljšo in točno izvršbo vsa v strojno in livarsko stroko spadajoča dela za tovarne, mline, žage in druge obrtniške naprave, istotako prevzame vsak stroj v najtemeljitejšo in cenejšo popravo. (14-3)

Za vsak možnar, stroj, sploh za vsako delo se jamči.

Tovarniške cene.

Raznovrstna

izvirna domača semena

vrtna in poljska, kakor: najboljše vrste salata (Pariser, Cuker in Bologneser) glavna, ktera je vse leto za sejati, ter naredi velike in trde glave. Dalje vsakovrsten fižol nizki in visoki; beli brez niti za v stročevji, kateri se zamore poletni čas z lušinjami posušiti ter se potem lahko zimski čas uživa. Velika izbira velikanske **pese** Mammut rudeča; oliev rudeča in Eckendorfer rumena in rudeča; **bučna semena** največje vrste (sad postane do 100 kg težak). — Od 15. aprila do 15. maja dobijo se tudi vsakovrstne zelja (flance), kakor: najboljše vrste **Brunšviskega zgodnjega zelja** in **vohrovta**; **kolerabe** vrhne in zemeljske, **karfijole**, **paradižniki**, **paprika**, sploh vsakovrstne povrtnine in **cvetlice**, kakor tudi **turšica** najboljše vrste. — Za vse od mene naročeno blago se jamči. —

Za mnogobrojne naročitve se priporoča z spoštovanjem

Henrik Rozman, (21-2)

vrtnar in trgovec s semenom v Mirni peči na Dolenjskem.

Vnjanja naročila izvršujejo se točno. — Cene nizke.

Deteljno seme.

Ker je podpisana družba prepričana, da se je obraniti predenice (žide) v detelji le tedaj, ako se seje čisto seme ukrenila je posredovati tudi letos svojim udom nakup zanesljivega detelnega semena.

Tisti udje, ki hočejo tedaj tako seme, naroče naj ga pri podpisani družbi, družba naročila bode le toliko detelnih semen, kolikor bo naročenih.

Naročeno seme je pregledano od c. kr. pregledovalne postaje na Dunaji,

1 klg. prave francoske lucerne (nemške ali večne detelje) stoji 62 kr., 1 klg. debelozrnate domače t. j. štajerske, rudeče detelje stoji 60 kr. Naročila se sprejemajo samo od udov.

Vreče in vožnji listi se ne zaračunajo.

Opomnja. Cene postavljene so tako nizko, da cenejši ni mogoče dati »poštenega« semena »brez predenice«. Ker je ponujano seme dvakrat čisteno in le odbrano debelo seme, zadostuje polovica semena v primeri s drugim cenim a slabim semenom, zato je kupec tega semena na vsak način na dobičku. (6-5)

Ravno tako oddajala bo podpisana družba

pravo rusko laneno seme

in sicer

kilogram po 14 kr.

Naročniki naj se za navedena semena takoj oglase pri podpisani družbi. Naročitvam je priložiti vsaj polovico zneska za naročeno blago kot aro. Naznaniti je natančno: naročnikovo bivališče, zadnjo pošto, oziroma železniško postajo.

!!Manj kot 5 kg se po pošti ne razpošilja!!

Naročila je prijaviti:

o. kr. kmetijski družbi kranjski v Ljubljani.

Vnovič znižane cene!

Vse stroje za poljedelstvo.

Vnovič znižane cene!

Trijerji (čistilni stroji za žito) v natančni izuršitvi
Sušilnice za sadje in zelenjavo, škropilnice proti peronospori. Zboljšani sestav Vermorelov. Mehovi za žveplanje trt.

Mlatilnice, mlini za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav. Slamoreznice jako lahke za goniti in po zelo zmernih cenah. Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje, prodaja v najboljši izvršitvi

IG. HELLER na Dunaju, II/2, Praterstrasse 49.

Zastopniki se iščejo! — Ceniki brezplačno!

(15-2)

Pred ponarejenjem se je posebno treba varovati.

Mala naznanila.

Vnak ud c. kr. kmetijske družbe kranjske sme po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavo tikajočo se gospodarskega prometa. Objava ne sme presegati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati po 5 kr. za vsak natis. Neudje plačajo za objavo med „Malimi naznanili“ po 5 kr. za vsako vrsto in vnak natis. Denar je naprej poslati.

Lepe breskve (drevesca) po 25 kr. komad oddajajo se na grajsčini Impolca, pošta Radna pri Sevnici. (4)

Ribniškega fižola, izbrano semensko blago, v večji množini, ima naprodaj Josip Klun, posestnik v Ribnici štev. 49. Cena po dogovoru. (5)

Pluge in osipalnice, zboljšane in po skušeno dobri sestavi izdeluje po 8 in 9 gld. komad Miha Preložnik, kovač v Hotinji vasi, pošta Rače (Kranichsfeld). (11)

Mizarska dela za stavbo in pohištvo, izvršuje solidno, točno in ceno Simon Praprotnik, mizarski mojster v Ljubljani (Vodmat) št. 104. (24)

Pluge in osipalnice, najbolj sestavljene, izdeluje od 8 do 12 gold. komad; dalje izdeluje vsake vrste okopalnikov, stroje za koruzo sejat vse iz pravega štajerskega železa po najnižih cenah Matej Bregant, kovač v Orehovesi, pošta Rače (Kranichsfeld), Spod. Štajersko. (26)

Seme edino pravega kašelskega zelja prodaja po 50 kr. 30 gr. Ig. Mercina v Zg. Kašlji, pošta Zalog pri Ljubljani. Naročilu je prejeti ob enem tudi naročnino, katere se sprejme tudi v pisemskih znamkah. Prodajam edino le lastni pridelek. Za pristnost in kaljivost jamčim. (29)

Ribniški fižol pristno seme ima naprodaj večjo množino Jakob Lovrenčič posestnik in trgovec v Sodražici. (38)

Tepkovega mošta, 1000 litrov, po 10 kr. liter, je naprodaj pri oskrbništvu grajsčino v Podvinu, pošta Radovljica. (40)

Orehov kercelj 4 m dolg, 40 cm debel, potem dle za tlak v skednju iz bukovega lesa po 6 1/2 m dolge in 28 cm široke ima naprodaj Ivan Martine, posestnik v Rudniku št. 2 pod Ljubljano. Cena po dogovoru. (54)

Skalce za pokrivanje strehe, več 100 metrov, po primerno nizki ceni ima naprodaj Jernej Kovič, posestnik v Osredkih, pošta Dol pod Ljubljano. (55)

Oves „Willkomm“ po 1 gld. 20 kr. in izvrsten oves „Pfiffelbacher“ po 1 gld. 50 kr. stari mernik, prodaja Gašpar Rudolf, posestnik v Lomeh, pošta Črni Vrh p. Idriji. Oves je na trijerji čiščen. (56)

Lep bik, plemenjak, simentalke barve, čil in krotek, 20 mesecev star in več izvrstnih krav je naprodaj pri Francišku Čibeju v Ajdovščini. (57)

Prav lepe kokoši, velikanske pasme „kokinkina“, potem ravno te vrste peteline, potem jajca za valenje od vsakovrstnih žlahtnih velikih kokoši; potem velikanske race „Ashbury“; harsarske kanarčke, golobe razne vrste lepih in velikih pasem itd. ima naprodaj Karol Počivalnik, hotelier v Ljubljani, Sv. Petra cesta. (58)

Krompir „Agneljev Biser“, prodaja po 4 gld. 100 kg; manj ko 25 kg se ne pošilja; prosi se za natančni naslov in železnično postajo na katero se naj pošlje. Dalje prodaja jajca za valjenje od belih kokošij „Langsham“ po 15 kr. eno. Janez Stele v Zalogu pod Ljubljano. (59)

Smrekovega semena, 200 kg, na solncu posušenega, čisto zbran, kilogram po 70 kr. ima naprodaj Matija Strgar v Gorjušah, pošta Boh. Bistrica, Gorenjsko. (60)

6 lepih prasičev (3 prasiči in 2 svinjce), 6 mesecev stari, jorkširske pasme, težki blizo cent vsaki, ima naprodaj Matija Vidmar v Št. Jurju pri Kranju. Cena po dogovoru. (61)

Lep plemeniti bik, 2 leti star, muricodolec je naprodaj pri Ferdo Kuneju v Št. Petru pod sv. Gorami, Štajersko. (62)

Sadne stiskalnice s sadnim mlinom vred ima naprodaj po 80 gld. Matija Lunder v Zalesju, pošta Nova vas pri Rakeku. Kdor že sedaj naroči dobi 10 gld. ceneje. (63)

Velikonočne jerbaze, grablje, toporišča, izborne pipe ter sploh vso drugo gospodarsko leseno robo priporoča po nizki ceni Matko Arko, trgovec s suho robo v Ljubljani, semeniško poslopje. (64)

Rače jajca za valenje ima naprodaj po 6 kr. komad Anton Šifrer v Žabnici pri Škofji Loki (65)

10.000 hrastovih sadik ima naprodaj Mihael Globočnik ml., posest. v Vogljah, pošta Šentur pri Kranju. Cena po dogovoru. (66)

Krompir „onejida“, 100 kg po 2 gld. 50 kr. prodaja Anton Kuralt, posestnik na Zgornji Senici, pošta Medvode. (67)

Žlahtno drevje, komad 20 kr., divje kostanje komad po 30 kr., ima naprodaj Janko Hafner, posest. v Žabnici, pošta Škofja Loka. (68)

Več poljskih čuvajev,

mesečna plača 30 gld., in prosto stanovanje, se vsprejme takoj. — Prosilci, kateri so dovršili kmetijsko šolo ter so slovanskega in nemškega jezika v čitanju in pisavi zmožni, imajo prednost. — Ravno tako se vzprejme več poljskih čuvajev provizorično za čas od meseca junija do oktobra, plača 30 gld. mesečno.

C. kr. gospodarski urad v Zaravecchia,

(Dalmacija.)

(26—1)

Št. 2522.

Razglas.

Deželni odbor oddajal bo meseca aprila t. l. bika plemenjake Pincgavske pasme in sicer v prvi vrsti občinam in šele, če bi se teh ne zglasilo zadostno število, tudi zasebnim živinorejcem.

Prošnje za bika pošljejo naj se (22—1)

do 28. marca t. l.

deželnemu odboru kranjskemu v Ljubljani. Vsaki prošnji pa se mora priložiti znesek 10 gld., katere zapade, če prosilec noče prevzeti odkazanega mu bika.

Pogoji, pod katerimi se bodo biki oddajali so sledeči:

1.) Bik se mora pravočasno prevzeti na oni postaji, katero bo deželni odbor določil;

2.) pri prevzetju bika mora se plačati za bika polovica nakupnih stroškov;

3.) prejemnik bika se ima zavezati, da ga bo imel dve leti za pleme in da povrne po 5 gld. za vsak mesec, če bi ga iz kakršnega koli vzroka, vedno pa z dovoljenjem deželnega odbora, pred pretekom dveh let prodal. Nasprotno pa bode deželni odbor dovolil nagrado 20 gld., če se bo bik rabil najmanj 4 mesece čez dve leti za pleme; za vsak nadaljni mesec pa po 5 gld.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, dne 3. marca 1899.

Vsakovrstna

zanesljiva semena

kakor: domače, lucerne ali nemške in rudeče detelje; velikanske rumene, bele in rudeče pese; raznih trav in vsih vrst salat se dobivajo po nizkih cenah pri (10—4)

Josipu Kordinu v Ljubljani,
pred Škofijo št. 4.